

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

Mercredi

23-11-2011

Après-midi

Woensdag

23-11-2011

Namiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 53 0000/000	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de M. Olivier Maingain au ministre de la Justice sur "l'insécurité dans les établissements pénitentiaires" (n° 6906)	1
<i>Orateurs: Olivier Maingain, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "l'évaluation du projet pilote 'tolérance zéro' à Courtrai pour les jeunes confrontés à un problème de drogue" (n° 6949)	4
<i>Orateurs: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Karin Temmerman au ministre de la Justice sur "l'envoi sur place d'experts en matière de circulation routière par le parquet" (n° 6955)	7
<i>Orateurs: Karin Temmerman, présidente du groupe sp.a, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de M. André Frédéric au ministre de la Justice sur "les arrêts du Conseil d'État en matière d'armes" (n° 6982)	12
<i>Orateurs: André Frédéric, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de M. Karel Uyttersprot au ministre de la Justice sur "la liquidation simplifiée" (n° 7035)	14
<i>Orateurs: Karel Uyttersprot, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "le contrôle des demandes de congé syndical des délégués syndicaux dans les prisons" (n° 7052)	16
<i>Orateurs: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la collaboration entre le SPF Justice et la Régie des Bâtiments concernant la construction et la rénovation des prisons" (n° 7054)	20
<i>Orateurs: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "les tests de paternité" (n° 7142)	22
<i>Orateurs: Valérie Déom, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Questions jointes de	24
- M. Denis Ducarme au ministre de la Justice sur "la mutinerie au sein de la prison d'Andenne" (n° 7146)	24
- M. Denis Ducarme au ministre de la Justice sur	24

INHOUD

Vraag van de heer Olivier Maingain aan de minister van Justitie over "de onveiligheid in de strafinrichtingen" (nr. 6906)	1
<i>Sprekers: Olivier Maingain, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de evaluatie van het pilootproject 'nultolerantie' te Kortrijk voor jongeren met een drugsproblematiek" (nr. 6949)	4
<i>Sprekers: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Karin Temmerman aan de minister van Justitie over "het ter plaatse sturen van verkeersdeskundigen door het parket" (nr. 6955)	7
<i>Sprekers: Karin Temmerman, voorzitter van de sp.a-fractie, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van de heer André Frédéric aan de minister van Justitie over "de arresten van de Raad van State inzake wapens" (nr. 6982)	12
<i>Sprekers: André Frédéric, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Justitie over "de vereenvoudigde vereffening" (nr. 7035)	14
<i>Sprekers: Karel Uyttersprot, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de controles op de aanvragen tot syndicaal verlof van de vakbondsafgevaardigden in de gevangnissen" (nr. 7052)	16
<i>Sprekers: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de samenwerking tussen de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen voor de bouw en renovatie van gevangnissen" (nr. 7054)	20
<i>Sprekers: Sophie De Wit, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de vaderschapstests" (nr. 7142)	22
<i>Sprekers: Valérie Déom, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>	
Samengevoegde vragen van	24
- de heer Denis Ducarme aan de minister van Justitie over "de opstand in de gevangenis van Andenne" (nr. 7146)	24
- de heer Denis Ducarme aan de minister van	24

"le développement du prosélytisme islamiste dans nos prisons" (n° 7147)		Justitie over "de toenemende bekeringsijver van islamisten in onze gevangenissen" (nr. 7147)	
<i>Orateurs:</i> Denis Ducarme, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Denis Ducarme, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	
Question de Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "la prescription des crimes commis par les tueurs du Brabant wallon" (n° 7018)	30	Vraag van mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de verjaring van de misdaden gepleegd door de Bende van Nijvel" (nr. 7018)	29
<i>Orateurs:</i> Sarah Smeyers, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Sarah Smeyers, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	
Question de M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "la sécurité dans le métro bruxellois" (n° 7036)	33	Vraag van de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de veiligheid in de Brusselse metro" (nr. 7036)	33
<i>Orateurs:</i> Stefaan Van Hecke , président du groupe Ecolo-Groen!, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Stefaan Van Hecke , voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	
Question de M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "le recrutement de personnel pénitentiaire en Campine" (n° 7122)	36	Vraag van de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de aanwerving van gevangenispersoneel in de Kempen" (nr. 7122)	36
<i>Orateurs:</i> Stefaan Van Hecke , président du groupe Ecolo-Groen!, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Stefaan Van Hecke , voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	
Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la surpopulation carcérale et sa répartition dans les prisons bruxelloises" (n° 7156)	37	Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de overbevolking en de verdeling daarvan in de Brusselse gevangenissen" (nr. 7156)	37
<i>Orateurs:</i> Sophie De Wit, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Sophie De Wit, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	
Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "le revenu d'intégration des détenus sous surveillance électronique" (n° 7157)	41	Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "het leefgeld van gedetineerden onder elektronisch toezicht" (nr. 7157)	41
<i>Orateurs:</i> Sophie De Wit, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice		<i>Sprekers:</i> Sophie De Wit, Stefaan De Clerck , minister van Justitie	

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

du

van

MERCREDI 23 NOVEMBRE 2011

WOENSDAG 23 NOVEMBER 2011

Après-midi

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.34 uur en voorgezeten door mevrouw Sarah Smeyers.
La séance est ouverte à 14.34 heures et présidée par Mme Sarah Smeyers.

01 Question de M. Olivier Maingain au ministre de la Justice sur "l'insécurité dans les établissements pénitentiaires" (n° 6906)

01 Vraag van de heer Olivier Maingain aan de minister van Justitie over "de onveiligheid in de strafinrichtingen" (nr. 6906)

01.01 Olivier Maingain (MR): Monsieur le ministre, l'arrivée à la prison de Tournai, le 31 octobre dernier, d'un détenu connu de l'administration pénitentiaire pour son comportement violent à l'égard du personnel des établissements dans lesquels il est incarcéré relance le débat du manque de personnel et de moyens dans des prisons en surpopulation.

En l'occurrence, le personnel de la prison de Tournai, dont le nombre de détenus excède de 34 % le seuil réglementaire, craint de ne pouvoir gérer ce nouvel arrivant.

Dans un communiqué de presse, le personnel relève que les membres du personnel sont en effet déjà confrontés à un nombre important de détenus réputés ou considérés dangereux ou en tous cas à problèmes, sans structure d'accueil spécifique et sans un nombre suffisant de membres du personnel.

Les craintes des membres du personnel se sont révélées fondées dès le premier soir, les pompiers ayant dû intervenir pour ouvrir l'accès à la cellule du détenu qui s'y était barricadé. Une manifestation a eu lieu le 28 octobre dernier, durant laquelle 300 agents de l'administration pénitentiaire ont réclamé plus de sécurité sur leur lieu de travail.

Parmi leurs revendications, ils réclament, notamment, que le nombre de biens autorisés dans les cellules soit limité, qu'il y ait un contrôle systématique des visiteurs et fournisseurs - c'est un débat que vous avons déjà eu à plusieurs reprises -, qu'un plan de sécurité soit établi pour chaque prison, qu'une décision de principe soit prise pour ce qui concerne l'ouverture des portes lors des prises d'otage ainsi que la révision des postes de surveillance.

Le communiqué déposé à l'occasion de cette manifestation relève que les discussions de concertation n'ont pu aboutir, sauf éléments nouveaux que j'ignore, le directeur de l'administration ayant quitté la table avant que les délégués du personnel n'aient pu lui présenter leurs revendications.

01.01 Olivier Maingain (MR): Het personeel van de gevangenis te Doornik, waar het aantal gedetineerden de voorgeschreven grens met 34 procent overschrijdt, vreest dat het een gedetineerde die er sinds 31 oktober jongstleden opgesloten zit en die bekend staat voor zijn gewelddadig gedrag, niet de baas zal kunnen. Er zitten immers al een groot aantal probleemgevangenen in Doornik, zonder dat er daarvoor in enige specifieke opvang of in het nodige personeel is voorzien.

Op 28 oktober jongstleden hebben driehonderd penitentiair beambten betoogd voor meer veiligheid op hun werkplek. Zij eisten met name de beperking van het aantal voorwerpen dat in de cellen aanwezig mag zijn, de systematische controle van bezoekers en leveranciers, een veiligheidsplan voor elke gevangenis, een principebeslissing met betrekking tot het openen van de deuren bij een gijzeling, alsook een herziening op het vlak van de bewakingsposten.

In het bericht dat naar aanleiding van de manifestatie werd verspreid, staat dat het overleg is mislukt omdat de directeur van de administratie van de onderhandelingstafel was

Enfin, la presse relève que ce vendredi 4 novembre, la grève entamée depuis plus de trois semaines à la prison de Saint-Gilles par des membres du personnel en raison des déficits de sécurité liés à la surpopulation est terminée. Néanmoins, les syndicats ont pu conclure un accord avec la direction sous l'égide d'un conciliateur social du SPF Emploi.

Monsieur le ministre, pourriez-vous me faire état des mesures envisagées en vue de rétablir un meilleur ratio entre le nombre de détenus et celui de membres du personnel, ainsi que des mesures permettant de mieux gérer les problèmes de sécurité, telles que la mise en place des plans de sécurité par prison? Pourriez-vous me communiquer l'état d'avancement des processus de concertation mis en place avec les représentants du personnel et peut-être me communiquer le contenu de l'accord de conciliation ayant permis la reprise du travail à la prison de Saint-Gilles?

01.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Cher collègue, cette question relativement générale est assez complexe, car elle porte sur les ratios entre détenus et personnel dans les prisons. En effet, chaque prison est différente.

Afin d'avancer dans ce débat, nous avons présenté au Conseil des ministres le 18 février 2011 une nouvelle méthodologie. J'ai été chargé de faire exécuter les travaux relatifs à l'encadrement harmonisé et objectivé du régime dans chaque établissement pénitentiaire. Nous essayons de fixer une vision globale, tout en l'appliquant dans chaque établissement, afin de bien déterminer les missions et l'organisation qu'il faut respecter, implémenter, pour objectiver le manque de personnel et le surplus.

Entre-temps, une task force "Vision globale" a été lancée et a déjà remis cinq rapports. À chaque fois, je présente ce rapport au Conseil des ministres. Pour donner un exemple, le manque de personnel souvent soulevé n'est en réalité pas dû à un manque de personnel engagé mais à un manque de personnel sur le terrain, en raison notamment de l'absentéisme. Comment expliquer ces énormes chiffres d'absentéisme dans certaines prisons? Cela dépend de plusieurs facteurs; on ne peut pas se baser sur un calcul théorique.

En termes de sécurité, je ne peux que confirmer que l'administration et ses collaborateurs s'emploient jour après jour pour la maintenir à niveau et l'améliorer. Nous avons entendu les doléances des organisations syndicales à ce propos et nous avons répondu dans la mesure du possible. Il faut notamment resituer l'exécution du protocole 366, dont nous avons expliqué les résultats aux organisations syndicales, notamment la clarification des règles

weggebleven.

Op vrijdag 4 november kwam er een einde aan de staking in de gevangenis te Sint-Gillis. Aanleiding van die staking waren de veiligheidsproblemen door de overbevolking. Er werd een akkoord gesloten onder leiding van een sociaal bemiddelaar van de FOD Werkgelegenheid.

Welke maatregelen kunnen er worden getroffen om een betere verhouding te bereiken tussen het aantal gedetineerden en het aantal personeelsleden en hoe kunnen de veiligheidsproblemen beter worden aangepakt? Wat is de stand van zaken op het vlak van het overleg en kunt u misschien ook de inhoud van het verzoeningsakkoord meedelen dat ervoor heeft gezorgd dat het personeel van de gevangenis te Sint-Gillis weer aan het werk is gegaan?

01.02 **Minister Stefaan De Clerck**: Het vraagstuk van de ratio tussen gedetineerden en personeel is tamelijk complex, aangezien elke gevangenis anders is. Op 18 februari 2011 hebben we een nieuwe methode voorgesteld aan de ministerraad om een globale visie te ontwikkelen, rekening houdend met de opdrachten die elke instelling moet vervullen, om het tekort aan personeel en het surplus aan gedetineerden te objectiveren.

Ondertussen heeft een werkgroep 'Globale visie' reeds vijf rapporten aan de ministerraad voorgelegd. Daarin wordt onder andere gesteld dat het personeelstekort vaak verband houdt met absentisme. Er moet een verklaring worden gevonden voor de enorm hoge absentiecijfers in sommige gevangenissen, en men mag zich niet blindstaren op louter theoretische berekeningen.

Wat de veiligheid betreft, hebben we de klachten van de vakbonden

d'accès à la prison pour les visiteurs. Ce protocole 366, qui concerne la sécurité, est très important. Nous essayons de l'améliorer et d'aller plus loin encore.

Un point n'a malheureusement pas été soulevé alors qu'il aurait dû l'être. D'un côté, nous pouvons faire des contrôles supplémentaires à l'entrée et à certains moments à l'intérieur des cellules, etc. Mais nous parlons aussi d'une sécurité dite dynamique, dans le travail de chaque jour, simplement en étant présent, en regardant tout ce qui se passe. C'est comme dans une ville: si on attend le moment de l'accident ou de l'incident, cela ne suffit pas. Il faut anticiper. C'est une discussion difficile qu'il faut avoir avec le personnel.

La sécurité dans les prisons ne peut se borner aux moyens techniques qui constituent, certes, un outil indispensable, mais qui ne suffisent pas.

Outre les murs, les grilles, les caméras, etc., la sécurité réside aussi dans la mise en place de bonnes procédures de sécurité et, surtout, dans le respect de ces dernières. Or, il faut bien constater qu'il y a un énorme travail à fournir dans ce domaine.

En application du protocole 170 du 19 avril 2010 sur les engagements mutuels des autorités et des organisations syndicales dans le secteur public concernant le renforcement du dialogue social et la gestion des conflits dans le secteur public, un accord a, en collaboration avec un conciliateur social, été trouvé entre l'autorité et les trois syndicats. Si vous le souhaitez, je peux vous remettre une copie de l'accord intervenu le 3 novembre pour la prison de Saint-Gilles qui a été confrontée à des problèmes durant toute une période.

Il s'agit d'un travail de grande ampleur, mais je suis absolument convaincu que le projet en cours qui porte sur une vision globale et l'organisation prison par prison est absolument nécessaire et servira de base pour fixer le nombre exact du personnel nécessaire pour assurer une sécurité accrue dans chaque prison.

01.03 Olivier Maingain (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, pourriez-vous me communiquer une copie du protocole 366?

01.04 Stefaan De Clerck, ministre: Bien entendu. Je vous la ferai parvenir.

01.05 Olivier Maingain (MR): Je vous en remercie.

Monsieur le ministre, j'entends qu'un processus dynamique est mis en place. Des étapes intermédiaires d'évaluation sont-elles prévues en concertation avec les représentants des syndicats?

01.06 Stefaan De Clerck, ministre: Oui.

ghehoord en hebben we naar best vermogen antwoorden aangereikt. We moeten de uitvoering van het protocol nr. 366 opnieuw bekijken, door bijvoorbeeld de toegangsregels voor de bezoekers te verduidelijken.

Op bepaalde ogenblikken kunnen er bijkomende controles worden uitgevoerd. Daarnaast moeten we echter ook een veiligheidsdynamiek creëren in het werk van alledag, gewoonweg door aanwezig te zijn en te anticiperen. Dat is een moeilijke discussie die we met het personeel moeten voeren.

Technische hulpmiddelen vormen natuurlijk een onmisbaar instrument, maar de veiligheid hangt ook af van de invoering en vooral de naleving van degelijke veiligheidsprocedures. We kunnen alleen maar vaststellen dat er op dat terrein nog enorm veel werk is.

Met de hulp van een sociaal bemiddelaar zijn de overheid en de drie vakbonden het eens geworden. Indien u dat wenst, kan ik u een kopie bezorgen van het akkoord van 3 november voor de gevangenis van Sint-Gillis.

Het lopende project zal als grondslag dienen om vast te stellen hoeveel personeelsleden er in elke gevangenis precies nodig zijn, maar dat is een omvangrijke klus.

01.03 Olivier Maingain (MR): Kan u mij een kopie van protocol nr. 366 bezorgen?

01.04 Minister Stefaan De Clerck: Uiteraard.

01.05 Olivier Maingain (MR): Er is een dynamisch proces opgestart. Zijn er tussentijdse evaluaties gepland in overleg met de vertegenwoordigers van de vakbonden?

01.06 Minister Stefaan De Clerck: Ja.

01.07 **Olivier Maingain** (MR): Donc, une concertation est régulièrement organisée et donne lieu à des évaluations.

01.07 **Olivier Maingain** (MR): Er wordt dus regelmatig overleg gepleegd en een en ander wordt geëvalueerd.

01.08 **Stefaan De Clerck**, ministre: Absolument.

01.08 **Minister Stefaan De Clerck**: Inderdaad.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de evaluatie van het pilootproject 'nultolerantie' te Kortrijk voor jongeren met een drugsproblematiek" (nr. 6949)**

02 **Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "l'évaluation du projet pilote 'tolérance zéro' à Courtrai pour les jeunes confrontés à un problème de drogue" (n° 6949)**

02.01 **Sophie De Wit** (N-VA): Mijnheer de minister, in Kortrijk, u wel bekend, loopt er al een tijdje het pilootproject nultolerantie voor jongeren met een voortdurende drugsproblematiek. Daartoe werken Justitie en Welzijn samen. Het project is reeds gestart op 18 mei 2009, dus al enige tijd geleden. Het was bedoeld voor twee jaar en werd recent voor twee jaar verlengd. Een eerste tussentijdse evaluatie werd gepland op 8 mei 2010.

02.01 **Sophie De Wit** (N-VA): Le projet pilote "tolérance zéro" pour les jeunes confrontés à un problème de drogue, fruit d'une collaboration entre la Justice et le Bien-être, est en cours à Courtrai depuis mai 2009. Ce projet d'une durée initiale de deux ans a été récemment prolongé de deux ans. Une première évaluation intermédiaire était prévue pour le 8 mai 2010.

Dat proefproject is belangrijk, omdat men daar heel kordaat en heel ondersteunend te werk gaat. De aanpak is anders. Dat is belangrijk, omdat zeker bij jongeren motivatie vaak het grootste probleem is. Daardoor komen zij heel moeilijk aan bod in het regulier circuit van de drugshulpverlening. Bij dat proefproject is dat anders, net doordat men daar zo kordaat en ondersteunend werkt. De jongere doorloopt een programma van negen maanden, waarvan zes maanden eigenlijk programma en drie maanden opvolging, waarna men verondersteld wordt clean te zijn en waardoor de familie ook een houvast heeft, wat niet onbelangrijk is.

Ce projet fait l'objet d'une réelle mobilisation car la motivation est souvent le principal problème, surtout chez les jeunes, ce qui les empêche d'intégrer le circuit régulier de l'aide aux toxicomanes.

In 2010 heeft mevrouw Uyttersprot daarover reeds een parlementaire vraag gesteld. Daarop werd toen geantwoord dat er een parketcriminoloog van start was gegaan voor dat pilootproject. Hij begon op 6 oktober 2009. Na twee jaar zou er een volledige evaluatie gepland zijn. Nu zijn we november 2011, dus die twee jaar zijn inmiddels voorbij. Dat wil dus zeggen dat die evaluatie ondertussen uitgevoerd zou moeten zijn.

En 2010, en réponse à une question parlementaire, le ministre a fait savoir que le projet s'adresse exclusivement aux mineurs par l'intermédiaire du tribunal de la jeunesse, afin de ne pas empiéter sur le projet pilote en matière de soins, destiné aux personnes majeures. Or le document *'Une politique globale et intégrée pour la Belgique'* de la conférence interministérielle Drogues, stipule que le projet pilote s'applique aux jeunes de 12 à 23 ans, autrement dit également aux majeurs.

U hebt toen ook geantwoord dat het project enkel van toepassing zou zijn voor minderjarigen via de jeugdrechtbank, zodat het niet gelijkloopt met het proefzorgproject, dat op meerderjarigen van toepassing is. Dat vind ik toch wel een beetje eigenaardig. Volgens het document "Een globaal en geïntegreerd drugsbeleid voor België", een verklaring van de interministeriële conferentie Drugs, zou het pilootproject zich richten tot jongeren van 12 tot 23 jaar, dus, tot nader order, ook meerderjarigen.

Mijnheer de minister, ten eerste, hoe werd dat pilootproject in 2010 geëvalueerd, in de tussentijdse evaluatie?

Comment ce projet a-t-il été évalué en 2010? Y avait-il déjà une évaluation complète au bout de deux ans? Pourquoi le projet a-t-il été prorogé? Combien de

Ten tweede, er was een volledige evaluatie aangekondigd na twee jaar, met andere woorden in oktober 2011. Is die volledige evaluatie

reeds gebeurd? Zo niet, waarom niet? Op welke gronden werd er dan beslist tot een verlenging van het project voor twee jaar? Zo ja, hoe werd het project geëvalueerd? Is er een verschil met de eerdere, tussentijdse evaluatie van 2010?

Graag vernam ik van u wat de resultaten zijn na twee jaar van dat project. Hoeveel jongeren hebben er in totaal reeds deel van uitgemaakt? Welke bijstellingen werden reeds verricht

Ten derde, betref de evaluatie in 2011 ook reeds een effectevaluatie? Als zo'n project wordt opgestart, dan moeten de gevolgen ook aantoonbaar zijn op het terrein. Zo niet, wordt er in een effectevaluatie voorzien? Wordt er daarvoor een termijn vooropgesteld?

Ten vierde, op welke leeftijd focust dat project zich nu eigenlijk? Als de leeftijd van 23 jaar klopt, dan is het niet enkel voor minderjarigen. Op zich stoort het mij niet dat er eventueel ook meerderjarigen aan bod komen in dat project. Belangrijker is dat er dan wel een overlapping is met het proefzorgproject.

Ten slotte, hoe verloopt de samenwerking met Welzijn bij het pilootproject? Zijn er al dan niet problemen opgedoken? Indien ja, hoe werden die dan opgelost?

02.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, collega, over het project werd in september 2011 al een evaluatienota uitgewerkt door de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid. De facto betrof het een evaluatie van meerdere nuttige evaluatiedocumenten, onder meer verhandelingen die door diverse studenten over het project werden opgesteld in het kader van hun master- of bacheloropleiding, en diverse andere verslagen en cijfergegevens. Ook het parket van de procureur des Konings liet zich erg positief uit over de resultaten van het project. Zo zou een interne bevraging van jeugdrechters en jeugdconsulenten hebben aangetoond dat de expertise van de parketcriminoloog in het project als een effectieve meerwaarde wordt beschouwd. Dat werd mij schriftelijk medegedeeld door de procureurs des Konings.

Voor de periode 2009 tot maart 2011 werden er 279 drugsdossiers voorgelegd aan de criminologe en gescreend aan de hand van het parketbeleid. Hiervan werden 21 dossiers positief geselecteerd voor het project Nultolerantie. Het betrof 21 minderjarigen. Een ander document geeft dan weer toelichting bij de beschikbare cijfergegevens van het parket en telt op basis van personen in plaats van dossiers. Op het totaal van 208 persoonsdossiers blijken 79 oriënteringsgesprekken te hebben plaatsgevonden, waarvan 16 tot een project Nultolerantie hebben geleid.

In de dossiers met de minderjarigen waarmee geen oriënteringsgesprek werd gevoerd, werden er 167 seponeringen uitgesproken. Ook gingen 12 minderjarigen ermee akkoord om in een traject van vrijwillige hulpverlening te stappen. Nog 6 andere personen werden door de jeugdrechter toegeleid naar NTP.

Het is op grond van het positieve evaluatierapport van de Dienst voor Strafrechtelijk beleid, en op vraag van de procureur des Konings van Kortrijk en andere betrokken actoren dat ik heb besloten tot een verlenging van het proefproject met andermaal twee jaar. De

jeunes y ont participé? Quelles corrections y ont déjà été apportées? Les effets ont-ils été également évalués? Quelle tranche d'âge le projet vise-t-il en particulier? Comment se déroule la collaboration avec le service Bien-être?

02.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: En septembre 2011, le Service de la Politique criminelle a élaboré une note d'évaluation en s'appuyant sur des mémoires d'étudiants et divers autres rapports et statistiques. Le parquet du procureur du Roi souligne également l'excellente qualité des résultats de ce projet.

Pour la période de 2009 à mars 2011, 279 dossiers relatifs à des affaires de drogue ont été soumis à un criminologue, qui en a sélectionné 21 concernant des mineurs pour le projet 'tolérance zéro'. Les données chiffrées du parquet se basent sur des personnes et non sur des dossiers. Elles concernent 208 dossiers personnels ayant conduit à 79 entretiens d'orientation, dont 16 ont abouti à un projet Tolérance zéro. Un total de 167 dossiers de mineurs, pour lesquels aucun entretien d'orientation n'a eu lieu, ont été classés sans suite; 12 mineurs ont entamé un trajet d'assistance sur base volontaire et 6 autres personnes ont été orientées vers le projet par le juge de la jeunesse.

evaluatie houdt nog geen effectevaluatie in, omdat de termijn iets te kort is om al tot significante onderzoeksresultaten te komen. Het verdient aanbeveling om dat in een latere fase, bijvoorbeeld naar het einde van de tweede periode van het projectverloop, wel op te starten.

Op dat moment kan er wel nuttig worden gepeild naar de verdere levensloop en de verslavingsproblematiek van de minderjarigen die een dergelijk behandelingstraject hebben gevolgd en kunnen die ook worden vergeleken met jongeren die een andere richting werden uitgestuurd. Om dat methodologisch mogelijk te maken en te ondersteunen, heb ik de Dienst voor Strafrechtelijk beleid de opdracht gegeven om het project methodologisch te begeleiden en na te gaan of bepaalde knelpunten kunnen worden aangepakt.

De doelgroep omvat jongeren van 12 tot 18 jaar met een persisterend drugsprobleem en hun gezin. Onder persisterende drugsproblematiek moet worden begrepen jongeren die heel frequent drugs gebruiken, waardoor hun dagelijks functioneren in het gedrang komt en delinquent gedrag ontstaat.

Het gaat dus niet om meerderjarigen. De gegevens tonen wel aan dat in vele gevallen het project veeleer laat in de minderjarigheid wordt opgelegd, waardoor de betrokkenen dikwijls meerderjarig zijn bij het afronden van het project. Het meerderjarig worden van de jongere is ook een reden om het project stop te zetten.

De samenwerking met Welzijn loopt voortreffelijk. Getuige daarvan is de positieve feedback van het project vanwege de vzw Oranjehuis.

Ook Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen oordeelde in zijn brief van 25 juli 2011 op basis van het werkingsverslag van de vzw Oranjehuis dat het project met de vooropgestelde doelstellingen en indicatoren inhoudelijk veelbelovend was en daarom een duurzame financiering verdient binnen het reguliere aanbod van herstelgerichte en constructieve afhandeling.

Alles samen denk ik dat het een nuttig en boeiend project is, dat moet worden voortgezet en dat niet strijdig is met wat er ook in Gent gebeurt. Daar worden volwassenen en een andere methodiek gevolgd, terwijl het hier gaat om minderjarigen. De vzw Oranjehuis is als centrum gespecialiseerd in het werken met minderjarigen op een eigen manier.

Ik denk dus dat het de moeite loont en hoop dat wij daaruit de nodige conclusies kunnen trekken om een en ander te veralgemenen over het hele land.

02.03 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik ben het met u eens dat het een boeiend en nuttig project is, dat voortzetting verdient, zeker in samenlezing met andere projecten, zoals u zelf ook zei. Er lopen ondertussen al veel verschillende projecten, in verschillende etappes, maar dat maakt deel uit van een belangrijk en globaal beleid.

België is een draaischijf voor drugs. Aangezien drugs ten grondslag liggen aan menig crimineel feit en heel wat miserie teweeqbrenghen bij

À la lumière du rapport d'évaluation positif et à la demande du procureur du Roi de Courtrai et d'autres personnes intéressées, le projet pilote a été prolongé de 2 ans. Cette évaluation ne comporte encore aucune analyse des effets car le délai est trop court pour que l'on puisse déjà discerner des résultats significatifs. Pour pouvoir évaluer les effets, j'ai confié au Service de la Politique criminelle la mission d'encadrer le projet sur le plan de la méthodologie.

Ce ne sont pas les majeurs mais bien les mineurs de 12 à 18 ans victimes d'un problème de drogue persistant et leur famille qui constituent le groupe cible. Les données indiquent que le projet est plutôt imposé à des jeunes proches de la majorité et les intéressés ont souvent atteint la majorité au terme du projet. Le fait d'avoir atteint l'âge de la majorité est également l'une des raisons pour interrompre le projet.

La coopération avec le service Bien-être est parfaite. De même, le ministre flamand du Bien-être, de la Santé publique et de la Famille a estimé qu'au vu des objectifs fixés et des indicateurs, le projet était très prometteur et méritait dès lors un financement durable.

Il s'agit d'un projet utile et passionnant qui doit être poursuivi.

02.03 Sophie De Wit (N-VA): La drogue étant à l'origine de nombreux faits criminels et plongeant les familles concernées dans de graves difficultés, il est effectivement utile de poursuivre ce projet.

Il faut d'emblée informer les familles de l'arrêt du projet lorsque les jeunes atteignent l'âge de la

de betrokken gezinnen en ook later, denk ik dat het inderdaad nuttig is dat wij toezien op de voortzetting van het project.

Ik noteer dat het project wordt stopgezet wanneer men meerderjarig wordt. Er moet dan echter wel duidelijkheid worden verschaft, want volgens het document van de interministeriële conferentie Drugs is het project bestemd voor jongeren van 12 tot 23 jaar en die informatie is zeker niet juist.

Jongeren die met hun gezin in het project stappen, worden voor een voldongen feit gesteld wanneer zij 18 worden en eruit vliegen. Wij moeten van bij de aanvang correcte informatie verstrekken.

Ik ben blij dat het project wordt voortgezet en ik zal het blijven opvolgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Vraag van mevrouw Karin Temmerman aan de minister van Justitie over "het ter plaatse sturen van verkeersdeskundigen door het parket" (nr. 6955)**

03 **Question de Mme Karin Temmerman au ministre de la Justice sur "l'envoi sur place d'experts en matière de circulation routière par le parquet" (n° 6955)**

03.01 **Karin Temmerman** (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, uw collega bevoegd voor Mobiliteit, staatssecretaris Schouppe, heeft in antwoord op verschillende schriftelijke en mondelinge parlementaire vragen, meermaals verklaard dat het tegenwoordig de gewoonte is dat het parket bij zware ongevallen een verkeersdeskundige ter plaatse stuurt.

Het BART-rapport, gepubliceerd door het Belgisch Instituut Voor Verkeersveiligheid, zegt mij eigenlijk dat er toch andere conclusies zijn. Het BART-project betrof een pilootproject betreffend diepte-onderzoek van ongevallen met vrachtwagens in Oost- en West-Vlaanderen. Het had betrekking op vrachtwagenongevallen met doden en gewonden waarbij een gerechtelijke deskundige werd aangesteld. Uit dit onderzoek, overigens raadpleegbaar op de website van het BIVV, blijkt dat in Oost- en West-Vlaanderen, voor de bruto steekproef van de vrachtwagenongevallen met doden en gewonden in de periode tussen 2000 en 2006, gemiddeld in slechts 6,4 van de ongevallen een gerechtelijke deskundige werd aangesteld.

03.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Ik verwijs uitdrukkelijk naar het schriftelijke antwoord dat intussen verstuurd is met een dik boek. Jullie kunnen allemaal zien dat er intussen een schriftelijk antwoord gegeven is.

03.03 **Karin Temmerman** (sp.a): Ja, mijnheer de minister, deze vraag werd eerst als mondelinge vraag ingediend. Ik heb ze dan schriftelijk gesteld. Maar het heeft allemaal zeer lang geduurd, vandaar dat ik het nogmaals mondeling heb ingediend.

03.04 Minister **Stefaan De Clerck**: Geen probleem, ik zal het u dan mondeling toelichten, dat is geen probleem.

03.05 **Karin Temmerman** (sp.a): Wanneer we de bruto steekproef opsplitsen naargelang de ernst van de ongevallen, dan blijkt dat in

majorité. Le document de la conférence interministérielle Drogues présente en effet des lacunes sur ce point.

03.01 **Karin Temmerman** (sp.a): À plusieurs reprises, en réponse à des questions écrites, le secrétaire d'État Schouppe a déclaré qu'en cas d'accident grave, le parquet avait l'habitude d'envoyer un expert de la circulation routière sur place.

03.05 **Karin Temmerman** (sp.a): Un rapport de l'IBSR sur les

52 % van de vrachtwagenongevallen met doden een gerechtelijke expert wordt aangesteld. Voor de ongevallen met zwaargewonden was dit 6 % en voor de ongevallen met uitsluitend lichtgewonden amper 0,5 %.

Ik heb uw collega, de heer Schouppe, hierover schriftelijk ondervraagd en omtrent het ter plaatse sturen van verkeersdeskundigen stelt hij in antwoord op mijn vraag dat deze gewoonte kan verschillen volgens de gerechtelijke arrondissementen. Dit is iets wat we tamelijk veel horen. Volgens uw collega is het alleszins zo dat een expert veeleer wordt aangesteld wanneer het gaat om zware ongevallen met doden en zwaargewonden waarin verschillende voertuigen zijn betrokken in complexe situaties.

Gevraagd naar de precieze criteria voor het aanstellen van verkeersdeskundigen en het percentage van de ongevallen waarin ze werden aangesteld, verwees mijnheer Schouppe mij naar u door, omdat u bevoegd bent om deze gegevens bij de parketten op te vragen.

Mijnheer de minister, bevestigt u de stelling van uw collega dat het de gewoonte is dat het parket bij zware ongevallen een verkeersdeskundige ter plaatse stuurt? Kunt u dit met cijfers illustreren? In hoeveel procent van de ongevallen met doden werd bijvoorbeeld in 2010 een verkeersdeskundige ter plaatse gestuurd?

Uw collega zegt dat de gewoontes per gerechtelijk arrondissement kunnen verschillen. Bevestigt u die stelling? Bestaan er richtlijnen over het ter plaatse sturen van verkeersdeskundigen en welke?

Wat zijn de voorwaarden om de titel van verkeersdeskundige te verwerven? Op basis van welke criteria gebeurt dit?

Bestaan er richtlijnen over het onderzoek dat deze verkeersdeskundigen ter plaatse moeten verrichten? Uit het geciteerde BART-onderzoek blijkt de kwaliteit van de verslagen van deze deskundigen sterk te variëren en – lees tussen de lijnen – soms ondermaats zouden zijn. Ik citeer hierbij uit het onderzoek. Ik spreek geen waardeoordeel uit.

Is het aandeel van aanstellingen van verkeersdeskundigen volgens de minister toereikend om onderzoekers, bijvoorbeeld van het BIVV, toe te laten dieper in te gaan op de omstandigheden waarin een verkeersongeval is gebeurd? Waarom wel of waarom niet?

Hoe past dit alles in het belang van een gedegen onderzoek naar verkeersongevallen? Mijn inleiding en vraagstelling kunnen misschien lang zijn, maar de bedoeling is natuurlijk dat die verkeersongevallen in de toekomst worden vermeden. Daarom heeft men wel degelijk een objectief onderzoek nodig, dat ook door derden, mobiliteitsdeskundigen, dus geen politiemensen, kan worden geraadpleegd, om ongevallen in de toekomst te vermijden.

accidents impliquant des camions ayant entraîné des morts et des blessés en Flandres orientale et occidentale pour la période 2000-2006 indique qu'un expert judiciaire avait été désigné dans 52 % des accidents ayant entraîné des morts. Le chiffre est de 6 % pour les accidents ayant entraîné des blessés graves et d'à peine 0,5 % pour les accidents ayant entraîné des blessés légers.

Pour ce qui est de la désignation d'experts judiciaires, selon le secrétaire d'État Schouppe, la situation varie en fonction des arrondissements judiciaires. Interrogé à propos des critères retenus pour la désignation d'experts de la circulation routière et du pourcentage d'accidents où ils avaient été désignés, le secrétaire d'État m'a renvoyée vers le ministre de la Justice qui peut demander ces informations aux parkets.

Le ministre confirme-t-il qu'il est d'usage qu'en cas d'accident grave, le parquet envoie sur place un expert en matière de circulation routière? Des statistiques ont-elles été établies dans ce domaine? Quel pourcentage du total des accidents survenus en 2010 et lors desquels des tués ont été à déplorer représentent ceux où un tel expert a été envoyé sur place? Est-il exact que sur ce plan, des différences existent entre les arrondissements judiciaires? Des directives ont-elles été données?

À quelles conditions faut-il satisfaire pour devenir expert en matière de circulation routière et à quelles conditions l'analyse de ces experts doit-elle satisfaire? Un nombre suffisant d'experts sont-ils désignés pour permettre à des chercheurs – notamment à l'IBSR – d'analyser plus en profondeur les circonstances exactes dans lesquelles un accident s'est produit? Une analyse objective approfondie est en effet nécessaire pour éviter des accidents à l'avenir.

03.06 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, collega Temmerman, er is ondertussen een schriftelijk antwoord op uw vraag, maar het is geen probleem om u nog even de elementen van antwoord mee te geven.

De meeste gegevens zijn afkomstig uit het rapport van de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid, getiteld: 'De analyse van de vragenlijst omtrent de justitiële afhandeling van verkeersongevallen met zwaargewonde en/of dodelijke verkeersslachtoffers.' Ik geef u de referenties mee waar u dat eventueel nog kunt opzoeken, omdat daar veel informatie samengebracht is.

Dat rapport geeft de resultaten weer van een bevraging die in 2008 werd gedaan bij alle politieparketten inzake de afhandeling van zware verkeersongevallen en de aandacht die daarbij uitgaat naar de slachtoffers en hun nabestaanden. In de vraagstelling werd veel aandacht besteed aan de problematiek van de verkeersdeskundige.

Dat is het recentste globaal document over die specifieke problematiek. Het is wel relevant om te bekijken, omdat het een totaalbeeld geeft.

Ik kom nu tot uw concretere vragen.

U vraagt naar de cijfers, hoeveel procent van de ongevallen, enzovoort. Die gevraagde cijfergegevens kunnen niet uit de mammoetdatabank van de politieparketten gehaald worden. Bij de registratie van de gegevens wordt er immers geen onderscheid gemaakt naar de specialiteit van de deskundige, of het nu een verkeersdeskundige is, een wetsdokter, enzovoort.

Om op uw andere vragen te antwoorden, kan ik twee aspecten uitwerken. Ten eerste, de aanstelling van een verkeersdeskundige. Ten tweede, de opstelling van een lijst van verkeersdeskundigen.

Op dit ogenblik bestaan er geen uniforme richtlijnen inzake de aanstelling van een verkeersdeskundige, noch eenvormige aanstellingscriteria. Die zijn er ook niet voor andere deskundigen. Het gaat over een globale problematiek waarover we al vaak gesproken hebben: dé deskundige, dé manier van werken... ook in strafzaken.

Uit het rapport waarnaar ik heb verwezen, blijkt dat de parketten bij hun beslissing tot aanstelling van een verkeersdeskundige eigen aanstellingscriteria hanteren, al dan niet afhankelijk van de aard van het ongeval. Waar sommige parketten nogal snel overgaan tot de aanstelling, nemen andere parketten een voorzichtige houding aan, daarbij rekening houdend met de gerechtskosten. Sommige politieparketten stellen bij een dodelijk verkeersongeval waarbij er minstens twee voertuigen betrokken zijn, altijd een verkeersdeskundige aan.

Bij een verkeersongeval met zwaargewonden hangt de aanstelling van een verkeersdeskundige meestal af van een aantal factoren, zoals de ernst van het ongeval, van de kwetsuren, van de schade, of twijfel of onduidelijkheid omtrent de verantwoordelijkheid voor het ongeval.

Sommige magistraten laten de aanstelling van een

03.06 **Stefaan De Clerck**, ministre: Le Service de la Politique criminelle a publié un rapport ayant trait à un sondage réalisé en 2008 dans tous les parquets de police et concernant le traitement judiciaire des accidents de roulage graves et l'attention qui est prêtée dans ce cadre aux victimes et à leurs proches. Dans le questionnaire de ce sondage, un grand intérêt a été porté à la question de l'expert en matière de circulation routière. Ce rapport est le document global le plus récent concernant cette question et l'on y trouve un tableau global pertinent.

Les chiffres demandés ne peuvent être puisés dans la banque de données Mammouth des parquets de police parce qu'au moment de l'enregistrement des données chiffrées, aucune distinction n'est établie en fonction de la spécialité de l'expert. Il peut s'agir en effet aussi bien d'experts en matière de circulation routière que de médecins légistes, et j'en passe. Il n'existe aucune directive uniforme en matière de nomination d'experts en matière de circulation routière ni aucun critère uniforme de nomination. De telles directives et de tels critères n'existent pas non plus pour les autres experts.

Il ressort du rapport du Service de la Politique criminelle que lorsque les parquets décident de nommer un expert en matière de circulation routière, ils utilisent des critères de nomination qui leur sont propres et qui sont fonction ou non de la nature de l'accident. Si certains parquets procèdent rapidement à la nomination, d'autres, en revanche, adoptent une attitude circonspecte dans la mesure où ils tiennent compte des frais de justice. Certains parquets de police nomment systématiquement un expert en matière de circulation routière en cas d'accident mortel dans lequel deux véhicules au moins ont été impliqués. Pour les accidents de roulage où des blessés graves sont à déplorer, la

verkeersdeskundige, onafhankelijk van de aard van het ongeval, afhangen van een aantal criteria, zoals de twijfel omtrent de verantwoordelijkheid van het ongeval, het bestaan van een vluchtmisdrijf, de complexiteit van het ongeval of andere.

Uitzonderlijk wordt er een verkeersdeskundige aangeduid op vraag van de nabestaanden, om het signaal te geven dat de zaak ernstig wordt genomen door het parket, wat voor de slachtoffers belangrijk kan zijn bij het verwerken van hun verdriet.

Los van de vraag naar het bestaan van een beleid inzake het wel of niet aanduiden van een verkeersdeskundige moet rekening worden gehouden met het feit dat de aanduiding vaak afhankelijk is van een aantal factoren. Zo is de rol van de politiediensten een cruciale factor die meespeelt bij de aanduiding. Magistraten baseren hun beslissing om een verkeersdeskundige aan te duiden op de informatie van de politiediensten die op de plaats van het ongeval waren. De volledigheid, de correctheid en het pertinente karakter van de over het ongeval doorgespeelde informatie zijn dan ook zeer belangrijk, en dikwijls bepalend.

De informatie zal ook invloed hebben op de concrete specialiteit van de verkeersdeskundige en op de omschrijving van zijn opdracht.

Bij ongevallen tijdens het weekend of 's nachts wordt de beslissing een verkeersdeskundige aan te duiden vaak genomen door de magistraat van dienst. Deze heeft vaak minder ervaring in verkeersdossiers, waardoor niet altijd de juiste beslissing wordt genomen. In sommige gevallen krijgen de magistraten van dienst richtlijnen mee.

Ook de hoge gerechtskosten zijn een belangrijke factor. Sommige parketten houden er bewust rekening mee bij hun beslissing.

De parketten beschikken over een lijst van deskundigen. De wijze waarop deze lijst tot stand komt, verschilt echter van parket tot parket. De lijst kan worden opgesteld op het niveau van het hof van beroep, of dat van het arrondissement, of door de verkeersmagistraat zelf. Sommige magistraten hebben een eigen lijst.

Het criterium dat gebruikt wordt om te beslissen of iemand wordt opgenomen in de lijst is meestal vakbekwaamheid. Beschikken over een diploma burgerlijk ingenieur of industrieel ingenieur lijkt een minimumvereiste te zijn. Sommige deskundigen beschikken over bijkomende diploma's, zoals licentiaat Wiskunde, graduaat Elektromechanica, graduaat Automobielexpert.

De magistraat zal een beschikbare deskundige van de lijst aanduiden. Op sommige parketten bevat de lijst een beurtroolsysteem, waarbij bijvoorbeeld per week of per maand één deskundige en één reserve wordt aangeduid. Op andere parketten werkt men niet met een beurtroolsysteem. De magistraat kiest zelf een deskundige van de lijst, op basis van de kwaliteit van rapportering, de specialisatie of de woonplaats van de deskundige.

Dit zijn enkele elementen die aantonen dat de aanduiding vrij arbitrair gebeurt. De aanduiding gebeurt autonoom. Er is geen globaal beleid. Het is dus niet het hof van beroep dat beslist, en de aanduiding

nomination de l'expert en matière de circulation routière est généralement tributaire de certains facteurs tels que la gravité de l'accident, des blessures et des dommages, et dépend en outre de la question de savoir s'il y a des doutes ou un manque de clarté concernant la responsabilité de l'accident.

Certains magistrats font dépendre la nomination d'un expert en matière de circulation routière, indépendamment de la nature de l'accident, de certains critères tels que l'existence d'un doute quant à la responsabilité de l'accident, l'existence d'un délit de fuite, la complexité des circonstances de l'accident ou autres.

Exceptionnellement, un expert en matière de circulation est désigné à la demande des proches.

Les magistrats fondent leur décision de désigner un expert sur les informations qu'ils reçoivent des services de police. L'exhaustivité et l'exactitude de ces informations sont souvent des facteurs décisifs. Ces données ont également une influence dans le cadre de la désignation d'un expert spécifique et de la description de sa mission. Lorsqu'il s'agit d'accidents survenant le week-end ou la nuit, la décision de désigner un expert est souvent prise par le magistrat de service. Cependant, ce dernier ne dispose souvent pas d'une grande expérience en matière de dossiers de circulation et ne prend dès lors pas toujours la décision optimale. Les directives qui lui sont communiquées ne permettent guère de compenser cette situation. Le niveau élevé des frais de justice constitue également un facteur important que certains parquets prennent en considération au moment de prendre une décision.

Les parquets disposent d'une liste d'experts. La façon de composer cette liste diffère d'un parquet à

gebeurt niet via accreditatie. De problematiek is dus globaal en er moet werk van worden gemaakt. Het is echter heel moeilijk te regelen. Wij mogen soms al tevreden zijn dat wij deskundigen vinden. Er is, meen ik, geen tekort aan gekwalificeerde verkeersdeskundigen. Daarvoor bestaat nog een voldoende kwalitatieve basis. Voor andere typische expertises is het soms een probleem gekwalificeerde deskundigen te vinden die hun job correct doen. Ik heb niet het gevoel dat dit het geval is wat verkeersdeskundigen betreft.

l'autre. Elle peut être dressée à l'échelon de la cour d'appel ou de l'arrondissement ou par le magistrat en charge des dossiers de circulation. Certains magistrats disposent de leur propre liste.

La compétence professionnelle est le critère généralement retenu pour inscrire un expert sur la liste. Un diplôme d'ingénieur civil ou industriel constitue semble-t-il une exigence minimale. Certains experts disposent de diplômes supplémentaires tels qu'une licence en mathématiques, un graduat en électromécanique ou encore, un graduat d'expert automobile.

Le magistrat désigne un expert disponible sur la base de la qualité de ses rapports, de sa spécialisation ou de son lieu de résidence. Dans certains parquets, la liste s'accompagne d'un système de tour de rôle. On n'observe aucune pénurie d'experts en matière de circulation, mais leur désignation a lieu d'une façon assez arbitraire.

03.07 Karin Temmerman (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord dat eigenlijk bevat wat ik al vermoedde, namelijk dat er, zoals in zovele zaken inzake Justitie of inzake vervolgingsbeleid, een probleem qua uniformiteit is. Er is geen uniformiteit in de richtlijnen en evenmin in de criteria en in het bepalen van wanneer wel en wanneer niet.

03.07 Karin Temmerman (sp.a): Il y a manifestement une absence d'uniformité que ce soit dans les instructions ou dans les critères, de même qu'un manque flagrant d'analyse. Soit les analyses ne sont pas réalisées, soit elles sont insuffisantes ou bâclées. Dans de nombreux pays, l'analyse des accidents a permis d'identifier les moyens de réduire le nombre d'accidents graves et mortels. J'espère que le prochain gouvernement prendra des mesures dans ce sens.

U merkt ook op dat het een totale problematiek is. Echter, specifiek inzake verkeersveiligheid is het een heel belangrijke problematiek. Ik wil het voorgaande benadrukken. Misschien is het in het globale kader van Justitie slechts een heel klein onderdeel. In vele landen heeft behalve vele andere maatregelen ook de analyse van ongevallen bepaald op welke manier het aantal zware en dodelijke ongelukken kan worden verminderd.

Er is nu heel duidelijk een groot gebrek aan analyse. Ofwel gebeurt de analyse niet, ofwel gebeurt ze onzorgvuldig. Ze gebeurt in ieder geval onvoldoende.

Indien men weet dat het 6,9 % van de zware ongevallen betreft, kan men zeggen dat een dergelijk percentage *peanuts* is.

Ik begrijp dat het voor een minister in lopende zaken niet evident is. Echter, in de toekomst zal zeker iets aan het probleem moeten worden gedaan.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Question de M. André Frédéric au ministre de la Justice sur "les arrêts du Conseil d'État en matière d'armes" (n° 6982)

04 Vraag van de heer André Frédéric aan de minister van Justitie over "de arresten van de Raad van State inzake wapens" (nr. 6982)

04.01 **André Frédéric** (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, le journal *L'Écho* du 12 octobre 2011 fait état de l'annulation par le Conseil d'État d'une décision du gouverneur de la province de Flandre occidentale: il avait refusé une demande d'enregistrement d'une arme sous prétexte que le vendeur détenait le fusil de chasse illégalement.

Le gouverneur estimait que la vente n'était pas valable alors que toutes les démarches en matière d'enregistrement avaient été respectées pour en assurer la publicité et la transparence. Le juge a estimé qu'il fallait distinguer détention et propriété et que ce n'est pas parce que l'on détient illégalement une arme au regard de la loi qu'on ne peut pas la vendre à une personne autorisée à la détenir. Que ce n'est pas parce qu'on n'a pas le droit de détenir une arme que l'on en perd pour autant le droit de propriété. Il semble que le juge se soit également fondé sur un constat d'inégalité entre les citoyens pour fonder sa décision.

Cet arrêt va à l'encontre de la position systématique de l'administration selon laquelle les armes irrégulièrement détenues doivent être détruites ou rendues inaptes à l'utilisation, même si elles avaient été acquises légalement avant la loi de 2006.

Un autre arrêt du Conseil d'État annule une de vos décisions concernant le recours déposé à l'encontre du rejet d'une demande d'enregistrement d'armes à feu, la décision du Conseil d'État se fondant également sur la distinction entre la détention et la possession et sur le respect de la philosophie de la loi qui était d'assurer la traçabilité des armes.

Ces arrêts vont donc dans la droite ligne des arrêts précédents du Conseil d'État qui désavouent assez systématiquement votre administration et notamment l'arrêt dont nous avons déjà eu l'occasion de discuter annulant l'arrêté royal sur le statut des armuriers.

Monsieur le ministre, que comptez-vous faire suite à ces décisions? Vu les nombreuses annulations intervenues, n'est-il pas temps que l'administration sollicite le Conseil consultatif des armes pour évaluer l'impact de ces différentes annulations?

04.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Madame la présidente, cher collègue, contrairement à l'article de presse auquel vous faites référence, il convient d'établir la distinction entre la jurisprudence du Conseil d'État en matière de texte réglementaire et celle concernant des dossiers individuels.

Les deux annulations de textes réglementaires, dont l'un a déjà été remplacé et l'autre ne le sera pas, intervenues en 2010, n'avaient rien à voir avec la politique de l'administration: il s'agissait d'erreurs de procédure difficilement évitables dans les circonstances politiques de

04.01 **André Frédéric** (PS): De krant *L'Écho* van 12 oktober 2011 meldt dat de Raad van State een beslissing heeft vernietigd van de provinciegouverneur van West-Vlaanderen: laatstgenoemde had een aanvraag tot registratie van een wapen geweigerd omdat de verkoper het geweer onwettelijk in zijn bezit had. Dat arrest, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen wapenbezit en wapeneigendom, strookt niet met het standpunt van de administratie dat wapens die iemand onwettelijk in zijn bezit heeft, moeten worden vernietigd of onbruikbaar moeten worden gemaakt. Een ander arrest van de Raad van State stoelt ook op het onderscheid tussen wapenbezit en wapeneigendom, en op het wettelijke doel om de traceerbaarheid van de wapens te verzekeren. Die arresten druisen in tegen het beleid van uw administratie. Een van de arresten vernietigt tevens het koninklijk besluit betreffende het statuut van de wapenhandelaar.

Wat zal u doen? Moet de administratie, gelet op het grote aantal vernietigingen, geen beroep doen op de Adviesraad voor wapens om de impact van die beslissingen te evalueren?

04.02 **Minister Stefaan De Clerck**: In tegenstelling tot wat in het voornoemde krantenartikel staat, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de rechtspraak van de Raad van State inzake regelgevende teksten en de rechtspraak betreffende individuele dossiers.

l'époque. Les deux arrêts récents se situent dans le cadre de dossiers individuels.

Il serait injuste d'affirmer que beaucoup de décisions de mon administration sont annulées. Dans la grande majorité des cas où un recours est introduit contre une décision dans des dossiers individuels, le Conseil d'État confirme cette décision; même dans les cas où les décisions sont annulées, l'administration peut maintenir sa décision en la reprenant avec une meilleure motivation.

Les deux arrêts récents n'étaient donc pas du tout attendus ni par l'administration, ni par notre avocat. L'un d'entre eux est assez révolutionnaire dans la mesure où il dit que le citoyen n'est pas censé connaître la loi, principe de droit jusqu'alors évident pour tout juriste. En outre, il stipule que toute discrimination dans l'application de la loi entre provinces est inacceptable. Cela m'a fait plaisir car il y a maintenant des années que mon administration tente de faire appliquer la loi de manière uniforme partout. Il est aujourd'hui officiellement confirmé que les provinces ne disposent d'aucune autonomie en la matière. Suite à cet arrêt, des concertations ont eu lieu entre mon administration et les services provinciaux afin d'arriver à une information au public identique par une harmonisation des sites internet des provinces et de leurs lettres types.

L'autre arrêt semble permettre l'acquisition et l'enregistrement d'armes détenues illégalement par leur vendeur. Cela me semble être une aberration car il permet le blanchiment d'armes devenues noires. Ceux qui n'avaient pas respecté la loi en ne déclarant pas leur arme avant le 1er novembre 2008, et qui la détenaient de manière illégale depuis cette date, ne seraient pas punis pour cette infraction mais, au contraire, récompensés en pouvant encore percevoir de l'argent pour ladite arme.

Compte tenu de l'effet tout à fait indésirable de cet arrêt, mes services examinent d'autres possibilités de refus de tels procédés qui ne témoignent que de la mauvaise foi du vendeur ou de l'acheteur.

Je ne vois pas en quoi une réunion du Conseil consultatif des armes créé pour s'exprimer en cas de modification réglementaire pourrait apporter des éléments utiles dans le cadre d'un suivi strictement administratif de certains dossiers individuels.

En résumé, une ligne a été fixée. Je sais qu'elle fait l'objet de nombreuses discussions, mais nous essayons de garder le cap, même si certaines décisions du Conseil d'État sont parfois un peu inattendues.

De twee arresten tot vernietiging van regelgevende teksten (een tekst werd reeds vervangen, de andere zal niet vervangen worden) stonden los van het beleid van de administratie: het ging om procedurefouten die moeilijk vermeden konden worden in de toenmalige politieke context. De twee recente arresten hebben betrekking op individuele dossiers.

Het is onjuist te beweren dat vele beslissingen van mijn administratie worden vernietigd. In de overgrote meerderheid van de gevallen bevestigt de Raad van State de beslissingen; zelfs in de gevallen waarin de beslissingen vernietigd worden, kan de administratie ze handhaven met een betere motivering.

Beide recente arresten kwamen onverwacht. Het ene is nogal revolutionair, want er staat in dat de burger niet geacht wordt de wet te kennen! Het stelt ook dat elke vorm van discriminatie tussen provincies bij de toepassing van de wet onaanvaardbaar is, hetgeen betekent dat de provincies op dat vlak geen autonomie hebben. Naar aanleiding van dat arrest werd er overleg gepleegd tussen mijn administratie en de provinciale diensten, teneinde eenduidige informatie op dat vlak te verspreiden.

Het andere arrest lijkt de aankoop en registratie van wapens die illegaal in het bezit van hun verkoper waren toe te staan. Diegenen die de wet niet nageleefd hebben, zouden dan niet gestraft maar beloond worden. Zij krijgen voor deze wapens immers nog geld. Omdat dit arrest ongewenste gevolgen heeft, onderzoeken mijn diensten of er op dat vlak andere mogelijkheden zijn.

Ik zie niet in hoe een vergadering van de Adviesraad, opgericht om advies te verstrekken in geval van een wijziging van de regelgeving,

enig nut zou kunnen hebben bij de administratieve follow-up van bepaalde individuele dossiers.

Er werd een lijn getrokken. Wij proberen die koers aan te houden, ook al neemt de Raad van State soms onverwachte beslissingen.

04.03 André Frédéric (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je pense que la volonté d'une mise en œuvre d'une concertation avec l'ensemble des provinces en vue d'uniformiser l'information est une excellente chose.

J'entends bien qu'il s'agit de dossiers individuels. Toutefois, je pense qu'à un moment donné, il faudra prendre le temps de revoir cette législation et d'examiner s'il n'y a pas lieu de déposer un certain nombre d'amendements. Vous me direz que la tâche incombera à votre successeur, mais on ne sait jamais, vous succèderez peut-être à vous-même!

En tout cas, il faut garder en tête que, s'il ne faut pas remettre en cause toute la réflexion que nous avons eue durant plusieurs années sur ce sujet ô combien délicat, il faudra poursuivre cette réflexion afin d'être le plus efficace possible et d'atteindre l'objectif que l'on s'était assigné, c'est-à-dire savoir où sont les armes dans ce pays et en assurer la traçabilité.

Je ne serais pas étonné si on m'apprenait qu'il y a encore des milliers, voire des dizaines ou des centaines de milliers d'armes un peu partout dans les granges et ailleurs. Il faudrait alors se poser la question de savoir s'il ne faut pas améliorer le texte en vue d'assurer la traçabilité.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 7034 en vraag nr. 7140 van mevrouw De Wit worden omgezet in een schriftelijke vraag.

La **présidente**: Les questions n° 7034 et n° 7140 de Mme De Wit sont transformées en questions écrites.

05 Vraag van de heer Karel Uyttersprot aan de minister van Justitie over "de vereenvoudigde vereffening" (nr. 7035)

05 Question de M. Karel Uyttersprot au ministre de la Justice sur "la liquidation simplifiée" (n° 7035)

05.01 Karel Uyttersprot (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 2009 merken wij een stijgende vraag naar de toepassing van de vereenvoudigde praktijk bij vereffening en ontbinding in één akte, ook wel vereenvoudigde vereffening genoemd.

Onder het oude regime kon de vereenvoudigde vereffening flexibel worden toegepast, maar sinds de wet van 2 juni 2006 ter verbetering van de vereffeningprocedure is het een tijdrovende en dure aangelegenheid geworden en wordt er in principe voor elke vereffening ten minste tweemaal een oproep gedaan bij de rechtbank, ten eerste voor de benoeming van een vereffenaar en ten tweede voor een verdelingsplan.

05.01 Karel Uyttersprot (N-VA): Il apparaît que depuis 2009, les demandes de liquidation simplifiée sont en hausse. L'application de la liquidation simplifiée s'effectuait avec souplesse sous l'ancien régime mais, depuis la loi du 2 juin 2006, c'est devenu une opération chronophage et coûteuse. Une proposition de loi n° 1605 modifiant la procédure de liquidation a été déposée.

In de dagelijkse praktijk wordt vastgesteld dat dit een zware procedure is. Op basis van een omzendbrief van de minister van Justitie, van 14 november 2006, die onder andere een aantal voorwaarden bepaalt waaraan die vereenvoudigde vereffening moet voldoen, en een bepaalde rechtsleer heeft zich een zekere praktijk ontwikkeld ter vereenvoudiging van deze materie.

Men wordt echter dagelijks geconfronteerd met totaal uiteenlopende standpunten, zowel bij het notariaat als bij rechtspractici, zodanig dat er toch wel enige rechtsonzekerheid ontstaat.

Zoals u weet ligt er een wetsvoorstel voor omtrent deze materie, met name het wetsvoorstel nr. 1605 tot wijziging van de vereffeningprocedure betreffende het Wetboek van vennootschappen, ingediend door mevrouw Leen Dierick en nog een paar andere leden van CD&V, alsook van de N-VA. Dit wetsvoorstel biedt opnieuw een perspectief van rechtszekerheid voor deze vereenvoudigde procedure.

Zijn er gegevens beschikbaar over het aantal doorgevoerde ééndagsvereffeningen, verdeeld over de verschillende Gewesten?

Is er, in afwachting van de behandeling van voornoemd wetsvoorstel omtrent de verandering en verankering van de ééndagsvereffening, al in maatregelen voorzien zodat men tot een grotere uniformiteit komt bij degenen die daarbij betrokken zijn, zoals rechtspractici en notarissen?

05.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, ten eerste, nee, ik heb geen cijfergegevens.

Ten tweede, de omzendbrief werd onmiddellijk na de uitvaardiging meegedeeld aan de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, die instaat voor de verdere verspreiding onder haar leden.

Wanneer een cliënt toch geconfronteerd wordt met een notaris die weigert de praktijk waarvan sprake toe te passen, staat het hem in principe vrij om een andere notaris te raadplegen.

Ik kijk ook uit naar het Parlement, want dat kan de nodige stappen zetten tot goedkeuring van het wetsvoorstel. U moet weten dat het wetsvoorstel de tekst integraal overneemt van mijn wetsontwerp ingediend op 30 maart 2010, waardoor de ontbinding en vereffening in één akte wettelijk wordt geregeld en als dusdanig kan afgedwongen worden. Misschien moeten wij op korte termijn nagaan hoe het Parlement snel vooruitgang kan boeken in deze materie.

05.03 **Karel Uyttersprot** (N-VA): Mijnheer de minister, wij zullen daarvan werk maken.

U zegt dat er geen gegevens bekend zijn. Heeft het zin dat ik een schriftelijke vraag indien? Kunt u die gegevens verkrijgen?

Des données sont-elles disponibles concernant le nombre de liquidations simplifiées et leur répartition par Régions? Des mesures ont-elles été prises en attendant l'examen de la proposition de loi?

05.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Je ne possède pas de chiffres en la matière.

La circulaire régissant cette question a été communiquée immédiatement après sa promulgation à la Fédération Royale du Notariat belge, qui se charge du reste de la diffuser auprès de ses membres. Il est loisible à tout client qui se voit refuser l'application de la procédure de liquidation simplifiée par un notaire, de consulter l'un de ses confrères.

Le Parlement peut effectuer les démarches nécessaires pour faire adopter la proposition de loi, qui reprend intégralement mon projet de loi du 30 mars 2010. Celui-ci règle légalement la dissolution et la liquidation en un seul acte.

05.03 **Karel Uyttersprot** (N-VA): Faut-il introduire une question écrite pour obtenir des chiffres?

05.04 Minister **Stefaan De Clerck**: Ik heb mijn administratie gevraagd om de gegevens na te gaan, maar men meldt mij dat er geen cijfers beschikbaar zijn over de uitsplitsing van de eendagsvereffeningen. U mag het schriftelijk vragen, maar dat zal waarschijnlijk niet helpen, tenzij ik nog een brief richt aan het notariaat met de vraag of zij een onderzoek zouden doen. U kunt in uw schriftelijke vraag misschien verwijzen naar het notariaat.

05.04 **Stefaan De Clerck**, ministre: Mon administration me fait savoir qu'il n'y a pas de chiffres disponibles concernant la ventilation des liquidations mais je demanderai au notariat de creuser la question.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Bij het begin van de vergadering vergat ik te melden dat vraag nr. 6799 van de heer Terwingen wordt omgezet in een schriftelijke vraag, net als vraag nr. 6797 van mevrouw Lahaye-Battheu, en dat vraag nr. 7024 van mevrouw Van Cauter wordt uitgesteld.

La **présidente**: La question n° 7024 de Mme Van Cauter est reportée. La question n° 6799 de M. Terwingen est transformée en question écrite, à l'instar de la question n° 6797 de Mme Lahaye-Battheu.

06 **Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de controles op de aanvragen tot syndicaal verlof van de vakbondsafgevaardigden in de gevangenissen" (nr. 7052)**

06 **Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "le contrôle des demandes de congé syndical des délégués syndicaux dans les prisons" (n° 7052)**

06.01 **Sophie De Wit** (N-VA): Mijnheer de minister, heel recent heb ik u nog een mondelinge vraag gesteld in verband met de Kapoentjes in Hasselt, waarop u een ontluisterend antwoord hebt gegeven in verband met het syndicaal verlof van vakbondsafgevaardigden in de Belgische gevangenissen. Het loont de moeite om de cijfers nog eens te bekijken: 2009 6 063 dagen, 2010 7 847 en 2011, nog steeds niet voorbij, 9 130 dagen. De rekensom is gemaakt. Tegen het einde van het jaar zullen we voor 2011 waarschijnlijk aan 10 956 dagen komen. Dat is toch bijna 5 000 dagen meer dan twee jaar geleden. Het is een gigantische stijging. Als we dat herberekenen, dan zien we dat er dagelijks 50 cipiers op de werkvloer ontbreken. Dat wil concreet zeggen dat dat werk moet worden overgenomen door de collega's die geen vakbondsafgevaardigde zijn. Zo komen er gaten in de uurroosters en ontstaan er personeelsproblemen. Ik meen dat dat onrechtstreeks ook de veiligheid in het gedrang kan brengen. Laat dat nu net datgene zijn waartegen de vakbonden soms staken.

06.01 **Sophie De Wit** (N-VA): D'ici à la fin 2011, les délégués syndicaux des prisons belges comptabiliseront probablement 10 956 jours de congé syndical, soit près de 5 000 jours de plus qu'il y a deux ans. Il s'agit d'une hausse considérable qui signifie que, chaque jour, 50 gardiens de prison ne sont pas à leur poste.

U hebt destijds ook laten weten dat u zelf ook bezorgd was om het probleem. De vakbonden werden reeds aangesproken over het hoog aantal dagen syndicaal verlof. Ook de leiders van de drie vakbonden waren zich daarvan bewust en hebben gezegd dat men daaraan moest werken. Als ik echter de stijging zie, heb ik de indruk dat daar niet aan gewerkt wordt, wel integendeel.

Pour répondre à la demande de la direction générale Établissements pénitentiaires, le ministre compte-t-il renforcer les contrôles sur les jours de congé syndical? Va-t-il demander la présentation des attestations de présence à des réunions syndicales ou effectuer un contrôle des convocations?

Mijnheer de minister, bij het einde van de vorige vraag zei u dat u dat zou kunnen controleren. Eigenlijk heeft de overheid het recht en zelfs de plicht om dat te controleren. In de praktijk gebeurt dat echter nauwelijks of niet. Soms volgt er bij stakingen een onderhandeling waarvan het resultaat dan soms is dat de werkomstandigheden gewijzigd worden, maar ook dat er bijkomende syndicale afgevaardigden komen. Ik meen dat men de staking zo een beetje afkoopt en in een vicieuze cirkel terechtkomt.

Le ministre envisage-t-il une concertation avec les trois syndicats pour pouvoir s'attaquer rapidement au problème du nombre croissant de jours de congé syndical, dans la mesure où les syndicats reconnaissent eux-mêmes que cette situation doit être combattue?

Wat er nu aan het licht is gekomen, heeft toch wel wat spanning teweeggebracht in het gevangeniswezen, in die mate dat het DG EPI, het directoraat-generaal van de Penitentiaire Inrichtingen, nu gezegd heeft ook meer controle te willen op de aanwezigheid van vakbondsmensen op de syndicale vergaderingen. Uiteindelijk wordt er immers misbruik gemaakt van het vertrouwen dat de directie in hen stelt.

Wat was de reactie van de vakbonden? Zij waren daar woest om. Hun antwoord was dat het gevangeniswezen daar niets te zoeken had. Zij moesten die vergaderingen niet komen controleren. Punt.

Mijnheer de minister, zult u, zoals het DG EPI vraagt, de controles op de syndicale verlofdagen opvoeren? U gaf toen al aan dat men eventueel een attest van aanwezigheid kan vragen of de oproeping kan controleren. Zult u dat ook doen zoals het DG EPI vraagt?

U gaf zelf aan dat er weinig wordt gecontroleerd. Van de 9 130 syndicale verlofdagen in 2011, die tot nu werden geregistreerd, hoeveel werden er daadwerkelijk gecontroleerd?

Plant u een overleg met de drie vakbonden om snel actie te nemen tegen het toenemend aantal syndicale verlofdagen, aangezien de vakbonden zelf tegen u hebben gezegd dat men hieraan moet werken?

06.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Un train peut en cacher un autre. De ene vraag kan een andere oproepen.

Ik verwijst in eerste instantie naar mijn vorig antwoord, omdat ik toen belangrijke informatie heb gegeven en aangetoond dat een problematiek rijst die best globaal wordt benaderd. Ik denk dat die problematiek in overleg en met een frisse blik moet worden aangepakt. Hoe dan ook, cijfers tonen aan dat er een probleem is. Wij moeten kijken naar wat de oorzaken en de oplossingen zijn.

De vakbondsverloven worden voor de personeelsleden werkzaam in de penitentiaire inrichtingen, geregeld door het syndicaal statuut, zoals dat geldt voor het hele openbaar ambt, overeenkomstig het KB van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel.

Vakbondsverloven worden bijgevolg in dat kader toegekend. Daarbij valt op te merken dat de overheid geen individuele vakbondsafgevaardigden of vakbondsmilitanten uitnodigt, maar dat het de representatieve vakorganisaties zelf zijn, die voor elk overleg hun delegatie samenstellen binnen de contouren van het syndicaal statuut. Dat is hun verantwoordelijkheid. Dat is een belangrijk punt.

Naast de klassieke overlegmomenten zoals overlegcomités op de verschillende niveaus, is er ook een aantal individuele activiteiten, die aanleiding kunnen geven tot het verlenen van verlof zoals informatiebijeenkomsten en individuele consultaties.

Zoals ik in mijn antwoord van enkele weken geleden zei, kan en moet er controle op de oproepingen voor vakbondsopdrachten worden uitgevoerd.

06.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Cette question doit être abordée en concertation et sans parti pris, mais les chiffres indiquent en tout état de cause qu'il se pose un problème.

Les congés syndicaux sont octroyés dans le cadre de l'arrêté royal du 28 septembre 1984 portant exécution de la loi du 19 décembre 1974 réglant les relations entre les pouvoirs publics et les syndicats de leur personnel. Les pouvoirs publics n'invitent pas de délégués syndicaux considérés individuellement en ce sens que ce sont les organisations représentatives qui déterminent elles-mêmes la composition de leur délégation à chaque nouvelle concertation. Outre les moments de concertation classiques, des activités individuelles, telles que des réunions d'information ou des consultations individuelles, qui peuvent donner lieu à l'octroi d'un congé syndical, sont également organisées.

Les convocations pour les missions syndicales peuvent et

Wel kan er enkel op de vormvereisten van de oproepingen gecontroleerd worden. Alle oproepingen dienen immers aan een aantal vormvereisten te voldoen, zoals bepaald door het syndicaal statuut. Het verlof moet vooraf en tijdig gevraagd worden. De oproeping moet voorgelegd worden aan de hiërarchische meerdere, in principe dus de directeur. Het verlof wordt slechts verleend voor de tijd die strikt noodzakelijk is. Ik heb reeds gezegd dat er in het verleden weinig of geen controles zijn uitgevoerd. Het ontbrak aan de registratie en ook aan instrumenten voor een efficiënte controle. Momenteel kan dus niet worden geantwoord op uw tweede vraag.

Vanaf 1 januari 2012 zullen alle gevangenen beschikken over een SP-expert registratiesysteem, zoals ook al vroeger meegedeeld. De gehele implementatie van SP-expert zal mijn administratie toelaten een globaal overzicht te krijgen van alle afwezigheden, onder meer de syndicale verloven. Op dat vlak steun ik dus de initiatieven die worden genomen om een betere controle mogelijk te maken via het expertsysteem.

Ten slotte is het belangrijk en in ieders belang dat in het kader van een goede samenwerking tussen overheid en vakbondsorganisaties er ook vertrouwen kan worden gesteld in wederzijdse werking, alsook in de oproepingen die wij bezorgen en die zij dan verder opvolgen. De vakbondsorganisaties dienen van hun kant er ook voor te zorgen dat de oproepingen correct opgesteld worden, voldoen aan de vereisten van het vakbondsstatuut en voor de daarin opgesomde doeleinden worden aangewend. Zoals ik reeds in mijn antwoord van 8 november liet optekenen, werden de drie representatieve vakbonden reeds aangesproken over het te hoog aantal dagen syndicaal verlof.

Ik mocht ondertussen vanwege een van de vakbonden een verzoek ontvangen om bij hoogdringendheid een sectorcomité 3, dus Justitie, betreffende onder meer de syndicale verloven bijeen te roepen. Er is dus in bijzonder overleg daaromtrent voorzien. Het overleg zal plaatsvinden in de loop van de maand december. *Affaire à suivre*. Ik kijk al uit naar de volgende vraag, die u aan de volgende minister van Justitie zult stellen.

06.03 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, u had het vorig jaar rond deze tijd ook al over de volgende minister van Justitie. U ziet maar hoe het kan lopen.

Ik dank u voor uw antwoord. Cijfers bieden soms een mooi beeld en dan moeten we op zoek naar oplossingen. Ik wil toch vooraf heel duidelijk stellen dat vakbond en vakbondswerking belangrijk zijn; dat staat niet ter discussie. Ik heb geen probleem met afvaardigingen noch met de werkzaamheden. Ik vind het ook belangrijk dat zij de belangen van het personeel dienen.

Natuurlijk, wanneer er misbruik zou zijn, dient de betrokken afgevaardigde de belangen van zijn collega's niet. Zij zijn er immers het slachtoffer van. Sommige personeelsleden hebben aangeklaagd dat zij hun verlof niet konden opnemen, omdat zij voortdurend moesten invallen voor collega's die met syndicaal verlof weg zijn. Er zijn op sommige plaatsen afgevaardigden die op een jaar tijd zestig dagen syndicaal verlof opnemen, terwijl een jaar 52 weken telt. Ik hoef u daarbij geen tekening te maken. Het betreft een pijnlijke

doivent faire l'objet d'un contrôle, mais ce contrôle ne peut s'effectuer que sur des éléments de forme. Dans le passé, il n'y a eu que peu, voire pas de contrôles, car on manquait d'outils et de systèmes d'enregistrement. À partir du 1er janvier 2012, toutes les prisons disposeront d'un registre électronique qui donnera à mon administration une vue d'ensemble de toutes les absences, y compris celles liées aux congés syndicaux.

Pour une bonne collaboration entre les autorités et les organisations syndicales, la confiance dans le bon fonctionnement des uns et des autres est importante, ce qui vaut également pour le suivi des convocations que nous transmettons aux organisations syndicales. De leur côté, les organisations doivent veiller à ce que les convocations soient correctement rédigées, qu'elles répondent aux exigences fixées par le statut du syndicat et qu'elles soient utilisées aux fins mentionnées. Les trois syndicats représentatifs ont déjà été interpellés à ce sujet et la concertation reprendra dans le courant du mois de décembre.

06.03 Sophie De Wit (N-VA): C'est déjà ce que le ministre avait déclaré l'année passée. Pour parer à tout malentendu, je ne nie aucunement l'importance des syndicats et de leur action. Mais en cas d'abus, les délégués impliqués ne servent en rien les intérêts de leurs collègues, bien au contraire, puisque ces derniers sont parfois empêchés de prendre leurs congés parce qu'ils doivent pallier l'absence de collègues en congé syndical.

J'entends le ministre déclarer qu'effectuer un contrôle est difficile mais que ce sera peut-être possible à partir du 1er janvier 2012,

situatie.

De misbruiken moeten dus worden aangepakt.

Ik hoor u vandaag verklaren dat controle moeilijk is, maar misschien vanaf 1 januari 2012 mogelijk is via SP Expert. Zoals ik het begrepen heb, zou controle echter nu al heel gemakkelijk moeten kunnen. De betrokkenen krijgen op het einde van de maand een soort overzicht bij hun loon, waarop staat op welke dagen hij of zij ziek, met vakantie of met syndicaal verlof was. Aan de hand van bedoeld overzicht kan perfect worden gecontroleerd of er op een bepaalde dag inderdaad een syndicale activiteit was.

Controle is dus nu best al mogelijk. Wat gebeurt echter in de praktijk? Betrokkenen komen met een handgeschreven briefje aanzetten. Zij komen het briefje twee of drie dagen op voorhand afgeven. Aan die praktijk kan men heel weinig doen.

Mijnheer de minister, controle is één aspect. Misschien moeten wij echter ook eens over het volgende nadenken.

U zegt dat wij het globale plaatje moeten bekijken en niet één situatie. Ik ben het ter zake volledig met u eens. Misschien moeten wij het aspect sociale verkiezingen in het volledige overheidsstatuut eens bekijken.

Immers, zoals ik het heb begrepen, verlopen de verkiezingen bij de federale ambtenaren niet zoals in de privésector. Wanneer ik hoor op welke manier de zogeheten verkiezingen in de praktijk gebeuren, ben ik van mening dat bij bedoelde verkiezingen een deel van het probleem ligt. Echte verkiezingen en niet gewoon een aanstelling zouden een sleutel tot de oplossing kunnen zijn. Soms zijn er immers verkiezingen gehouden, terwijl het personeel niet eens wist dat er verkiezingen waren. Er kan een soort van benoeming gebeuren of worden geregeld. Een en ander is dus niet geregeld zoals in de privésector het geval is.

Mijnheer de minister, misschien moeten wij al eens met het voorgaande beginnen. Aldus zal de vakbond misschien een echte vertegenwoordiger zijn van het personeel dat hij moet vertegenwoordigen. Aldus zouden misbruiken misschien ook kunnen worden tegengegaan.

Ik denk enkel maar mee. Ik ben het immers met u eens. Het gaat niet over één klein geval. Wij moeten het globale probleem opentrekken.

Alleszins is de vakbond er om het personeel te beschermen en bij te staan, maar niet om een heel deel van het personeel te benadelen, doordat afgevaardigden afwezig zijn wegens vergaderingen, die soms geen vergaderingen zijn.

Een dergelijke praktijk is bijzonder jammer. Zodoende worden de eigen activiteiten immers in een slecht daglicht gesteld.

Ik hoop dus van ganser harte dat iets aan de problematiek wordt gedaan. Misschien lost het controlesysteem SP Expert iets op. Controle zou echter ook nu al mogelijk moeten zijn.

grâce à un système d'enregistrement électronique. Or, le relevé que les intéressés reçoivent chaque mois en même temps que leur fiche de paie ne constitue-t-il pas déjà un excellent aperçu des congés syndicaux?

Nous devrions peut-être examiner l'aspect des élections sociales sous l'angle du statut public dans sa totalité. Remplacer la simple désignation par d'authentiques élections pourrait déjà apporter une solution partielle au problème. Ce faisant, l'organisation syndicale pourrait peut-être devenir une vraie représentante du personnel et, parallèlement, on pourrait également mieux lutter contre les abus.

Mijnheer de minister, ik zal het dossier verder opvolgen.

06.04 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw De Wit, uw vorige vraag heeft al een zekere bewustwording met zich gebracht. De cijfers die ik heb gegeven en die nuttig waren teneinde voor hen een en ander te globaliseren, brengen op zich al een begin van reflectie met zich.

Nu moet samen worden bekeken op welke manier een en ander beter kan worden gecontroleerd en het systeem aan efficiëntie kan winnen.

Uw andere vraag is van een andere orde. U vraagt om tot een ander type verkiezing of aanstelling van syndicale afgevaardigden over te gaan. Zulks is natuurlijk een fundamenteel debat, dat Justitie ver te boven gaat. Het is voor het hele overheidsperoneel van belang. Het is echter ook een interessant debat, dat eveneens een zaak voor de volgende minister van Justitie is.

06.05 **Sophie De Wit** (N-VA): Mijnheer de minister, net het feit dat de vakbond nu dezelfde werknemers kan blijven positioneren, zonder dat er enig controlesysteem op de praktijk bestaat, geeft aanleiding tot de bedoelde misbruiken.

Wij hebben er nu de FOD Justitie uitgelicht.

Mijnheer de minister, op voornoemd vlak ligt de sleutel tot de oplossing. Dat zal men echter misschien niet graag horen.

De **voorzitter**: Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 **Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de samenwerking tussen de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen voor de bouw en renovatie van gevangenissen" (nr. 7054)**

07 **Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la collaboration entre le SPF Justice et la Régie des Bâtiments concernant la construction et la rénovation des prisons" (n° 7054)**

07.01 **Sophie De Wit** (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben zeer benieuwd naar het antwoord op deze vraag. U weet dat het een zogeheten verjaardagsvraag is, een schriftelijke vraag die omgezet wordt in een mondelinge vraag omdat de schriftelijke vraag te lang onbeantwoord blijft. U antwoordde mij toen al dat deze vraag moeilijk te beantwoorden is.

Waarover gaat het? Deze vraag is het resultaat van een eerdere mondelinge vraag die ik in oktober 2010 heb gesteld, over de samenwerking tussen de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen. U hebt er het voorbeeld Vorst uitgelicht, waar er problemen zijn. U had afspraken gemaakt met de Regie der Gebouwen. Die zijn niet uitgevoerd en nu is er een vleugel die waarschijnlijk gesloten moet worden.

U gaf toen Vorst als voorbeeld van het gegeven dat de samenwerking tussen de twee instanties niet zo goed verloopt. Dat heeft mij ertoe gebracht om aan u schriftelijk een gedetailleerde lijst te vragen van alle andere problemen die er waren. U zei toen namelijk uitdrukkelijk dat het maar een voorbeeld was en dat er nog problemen waren tussen de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen. Ik weet dat het

06.04 **Stefaan De Clerck**, ministre: Les chiffres que j'ai avancés peuvent déjà constituer l'amorce d'une réflexion. À présent, nous devons examiner de concert comment instaurer davantage de contrôles et d'efficacité dans le système. Toutefois, imaginer un autre modèle d'élection des délégués syndicaux requiert naturellement un débat fondamental, qui dépasse les compétences de la Justice.

06.05 **Sophie De Wit** (N-VA): C'est précisément le fait que le syndicat peut à l'heure actuelle maintenir en place les mêmes travailleurs, sans contrôle aucun, qui favorise les abus. Des mesures doivent être prises à cet égard.

07.01 **Sophie De Wit** (N-VA): En octobre 2010, j'ai posé une question sur la collaboration entre la Justice et la Régie des Bâtiments. Le ministre a cité l'exemple de Forest pour illustrer certains dysfonctionnements sur le plan de la collaboration. J'ai donc adressé une question écrite au ministre pour obtenir la liste détaillée de tous les problèmes. La réponse se faisant attendre, je réitère aujourd'hui ma question oralement.

een omslachtige vraag is, maar ik verwacht van u toch een antwoord. U zult misschien zeggen dat u ze niet kunt beantwoorden, maar ik stel ze toch, want de vraag laten hangen en liggen, heeft ook geen enkele zin.

Is er een lijst van problemen? Is die er niet, dan zal het een heel kort antwoord worden. Wat is juist het probleem? Welke afspraak was er tussen de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen? Wat werd er niet nageleefd? Wat is het gevolg daarvan? Welke gevolgen heeft Justitie daaraan gegeven? Hoe werd het probleem opgelost? Ik kan begrijpen dat u verwijst naar een schriftelijke weerslag, als het antwoord te omslachtig zou zijn. Daarvoor heb ik alle begrip.

07.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Ik heb geen gedetailleerde lijst van alle problemen in de gevangenis, wat de samenwerking met de Regie der Gebouwen betreft. Alles beweegt voortdurend. Het is niet statisch in een lijst te vatten. Er is een voortdurend overleg tussen Justitie en de Regie der Gebouwen. De prioriteiten en de veiligheidsoverwegingen verschuiven soms. Het is een voortdurend bewegende materie.

Wat de samenwerking met de Regie betreft, bestaat er een samenwerkingsprotocol en er is collegialiteit. De diensten werken globaal goed samen. In de jaren waarin ik daarmee bezig geweest ben, is de samenwerking er alleen op vooruitgegaan.

Uw vraag zou eigenlijk de eerste vraag aan de minister bevoegd voor de Regie der Gebouwen moeten kunnen zijn in een nieuw regeerakkoord omdat wij ernaar streven dat het onderdeel onderhoud en onmiddellijke tussenkomst dichterbij Justitie zou worden gebracht.

Wij hebben die lijst niet. Wij signaleren en zijn voortdurend een doorgeefluik. Justitie is ambitieuzer dan dat. Het heeft niet de ambitie om als bouwheer op te treden voor nieuwe gevangenis, dat is iets op zich, maar wel om het onderhoud, het in stand houden en de aanpassings- en herstelwerken in de toekomst rechtstreeks te doen zodat wij zelf meer verantwoordelijk zijn en directer kunnen tussenkomen wanneer er zich een probleem voordoet.

Ik heb die lijst niet. Die lijst zou in de toekomst kunnen en moeten worden opgemaakt op basis van een grotere verantwoordelijkheid om dat soort zaken aan te pakken.

Ik kan u een lijst geven met een stand van zaken van alle gevangenis en het masterplan met de stand van zaken. Wat u echter vraagt, is iets anders. Een lijst met de vele kleine tussenkomsten die door de Regie der Gebouwen moeten worden gedaan, bestaat niet. Wij werken niet op die manier in onze relatie met de Regie der Gebouwen.

07.03 **Sophie De Wit** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitleg waarom het moeilijk te beantwoorden is.

Ik heb daarvoor alle begrip, maar het is zoals u zegt. Als we kiezen voor het herbekijken van het hele systeem en een herverdeling van wie wat moet doen met betrekking tot het beheer van die gebouwen, moeten wij, als wij het goed willen doen, precies weten waar het

07.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Je ne dispose pas d'une liste détaillée de l'ensemble des problèmes qui pourraient se poser au niveau de la collaboration avec la Régie des Bâtiments. Il est de toute façon impossible de lister les situations qui changent constamment. Il existe un protocole de collaboration, la Justice et la Régie coopèrent dans un esprit de collégialité. La collaboration est bonne et s'améliore même encore.

Nous oeuvrons pour que les compétences en matière d'entretien et de réparations soient transférées à la Justice. Nous pourrions ainsi intervenir plus rapidement.

Il n'existe pas de liste des travaux de petites réparations et d'entretien qui doivent être effectués par la Régie des Bâtiments. Le seul document que je peux fournir à Mme De Wit est une liste de l'état des lieux dans toutes les prisons et du masterplan.

07.03 **Sophie De Wit** (N-VA): Effectuer des mesures permet de connaître précisément la situation. Si un réexamen de la répartition des compétences est envisagé, et j'y suis favorable, il faut dans le même temps identifier les problèmes de manière à pouvoir

misloopt en daaruit leren.

Dat is eigenlijk de insteek van mijn vraag geweest, omdat u toen zelf aanhaalde dat er daar een probleem was geweest en dat wij daarom een vleugel moesten sluiten. Dat is fundamenteel, want het sluiten van een gevangenisvleugel heeft enorme gevolgen voor de gevangenen, het personeel en de andere gevangenen.

Metten is weten, zegt men altijd. Als men inderdaad de verdeling van bevoegdheden en beheer wil herbekijken, waar ik volledig achter sta, is het volgens mij ook nodig om te weten wat de pijnpunten zijn zodat wij zeker zijn dat wij ze in de toekomst kunnen verhelpen en vertragingen, problemen en extra kosten kunnen worden vermeden.

Ik ben benieuwd of er een herverdeling van die beheersbevoegdheden zal komen. Ik hoop het, want ik denk dat dit de efficiëntie alleen maar zal verhogen en de problemen alleen maar kleiner zal maken.

Ik denk dat het nuttig is voor Justitie dat zij dat toch eens voor zichzelf nakijkt. U hoeft mij de resultaten niet mee te delen, maar het zou toch nuttig zijn dat Justitie en de Regie der Gebouwen die oefening maken.

07.04 Minister **Stefaan De Clerck**: (...) maar dat is eigenlijk niet het relevante verhaal. Het gaat vooral om de oude gevangenen en het voorrang verlenen aan het herstellen van alle soorten kleine ongemakken: een camera hier, een waterinfiltratie daar, een poort die niet goed meer sluit, een gebroken raam.

07.05 **Sophie De Wit** (N-VA): Dat zijn kleine ongemakken. Als ze een sluiting van een vleugel tot gevolg kunnen hebben, zijn het geen kleine akkefietjes meer.

07.06 Minister **Stefaan De Clerck**: Dat weet ik. Dat is een beetje het probleem. Nu wordt alles op basis van het probleem of het conflict opgelost of voorrang aan gegeven en dat is geen goede methode. Vandaar dat de bevoegdheid wat betreft het onderhoud en het herstel veel beter aan Justitie zou worden overgedragen. Ik hoop dat het dan beter zal gaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De samengevoegde vragen nrs 7067 en 7158 van mevrouw Lahaye en mevrouw De Wit zijn uitgesteld op vraag van mevrouw Lahaye. Vraag nr. 7140 van mevrouw De Wit is omgezet in een schriftelijke vraag.

08 **Question de Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "les tests de paternité" (n° 7142)**

08 **Vraag van mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de vaderschapstests" (nr. 7142)**

08.01 **Valérie Déom** (PS): Madame la présidente, j'ai essayé de faire le plus vite possible pour venir du bout de la Maison des

les résoudre et à éviter les retards. Il me semble utile que la Justice et la Régie des Bâtiments procèdent à cet exercice.

07.04 **Stefaan De Clerck**, ministre: Il s'agit principalement de broutilles: une caméra, une porte qui ne ferme pas correctement, une fenêtre brisée, ...

07.05 **Sophie De Wit** (N-VA): Si, faute de coopération, une aile entière de la prison doit être fermée, comme à Forest, il ne s'agit plus de broutilles.

07.06 **Stefaan De Clerck**, ministre: C'est exact. J'espère dès lors que les choses iront plus vite lorsque les réparations et l'entretien auront été confiés à la Justice.

La **présidente**: Les questions n°s 7067 et 7158 de Mmes Lahaye-Battheu et De Wit sont reportées. La question n° 7140 de Mme De Wit est transformée en question écrite.

08.01 **Valérie Déom** (PS): Een Engelse firma verkoopt op internet

parlementaires, mais ce parlement est quand même fort grand!

Monsieur le ministre, la presse a relayé l'information selon laquelle un nouveau test de paternité est commercialisé depuis peu en Belgique. Ce test permet au père de s'assurer que l'enfant de sa compagne est bien le sien, dès la neuvième semaine de grossesse et ce, grâce à une simple prise de sang. La firme anglaise qui propose ce test via internet assure que les résultats sont fiables à 99,9 %.

Moyennant une somme assez conséquente de 1 200 euros, la femme qui attend un heureux événement recevra un kit stérile pour effectuer les prélèvements sanguins sur elle-même et sur le père présumé, renverra ceux-ci et saura, dans les cinq à sept jours ouvrables, après réception des échantillons, via la poste ou son adresse mail, si le père de l'enfant est bien la personne qui s'est soumise au test sanguin.

Outre la question éthique, notamment relative à l'interruption volontaire de grossesse, que soulève ce test de paternité, outre les risques de prélèvements non réellement volontaires, outre le fait qu'en matière de santé, ces personnes pourraient échapper aux protections prévues par la législation belge, se pose la question de la validité juridique et des conséquences de ce type de test en matière de présomption de paternité, notamment, et de sa contestation.

Monsieur le ministre, quelles conséquences pourrait avoir ce test sur notre législation? Qu'en est-il des actions relatives à la paternité, dans lesquelles le juge a été, jusqu'à présent, appelé à intervenir? En cas de désaveu de paternité, le test de paternité est requis par le juge; il acquiert une force probante. Ce nouveau test pourrait-il avoir, devant les juridictions, cette même force probante pour fonder, par exemple, une action en désaveu de paternité?

Qu'en est-il, par rapport à la présomption de paternité, des tests effectués avant la naissance de l'enfant, des tests pour lesquels la présomption de paternité est toujours d'application – sauf en cas d'action devant un juge – si les personnes sont toujours mariées et non séparées?

Bref, qu'en est-il de la valeur légale et des conséquences légales de ce test de paternité qui n'est, à mon sens, entouré que de très peu, sinon d'aucune protection et garantie juridique?

08.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Madame la présidente, chère collègue, les tests de paternité proposés par l'entreprise easyDNA via internet n'établissent en rien la filiation paternelle de l'enfant sur le plan légal.

Le recours à des tests de paternité par un examen sanguin ou tout autre examen ne peut, en effet, se faire que dans le cadre d'une procédure judiciaire, selon des méthodes scientifiques prouvées (article 331 *octies* du Code civil).

Il appartient au juge saisi de désigner un expert pour réaliser l'analyse génétique. De plus, l'administration de cette preuve ne déroge pas au droit commun de l'expertise (article 962 et suivants du Code judiciaire).

Par ailleurs, le Comité consultatif de bioéthique a rendu un avis le

vaderschapstests waarmee een man via een gewone bloedafname kan uitmaken of het kind van zijn vrouwelijke partner wel het zijne is.

Naast de ethische kwestie, de mogelijkheid dat de bloedafname niet altijd vrijwillig gebeurt en het gevaar dat de betrokkene de beschermingsmaatregelen waarin de Belgische wetgeving op het vlak van de gezondheid voorziet niet geniet, rijst de vraag van de rechtsgeldigheid en van de gevolgen van deze tests inzake het vermoeden van vaderschap.

Welke gevolgen zou die test kunnen hebben voor onze wetgeving? Wat zijn de wettelijke waarde en de wettelijke gevolgen van die test waarbij de juridische bescherming en waarborgen zeer gering zijn?

08.02 **Minister Stefaan De Clerck**: De vaderschapstest van de firma easyDNA biedt geen wettelijke waarborg inzake de afstamming langs vaderszijde. Vaderschapstests via bloedonderzoek kunnen enkel in het kader van een gerechtelijke procedure en op grond van bewezen wetenschappelijke methodes. De bewijsvoering ter zake wijkt niet af van het gemeenrecht van de expertise.

Volgens het Raadgevend comité voor bio-ethiek moeten de ouder-

13 novembre 2006 sur l'usage des tests ADN en matière de détermination de la filiation. Selon ce Comité, les tests de filiation doivent être effectués dans un centre de génétique humaine agréé qui offre la meilleure garantie quant au respect des conditions de fonctionnement prescrites. Sur le plan légal, la portée de ces tests effectués via internet est donc extrêmement limitée.

J'ajoute qu'une éventuelle réglementation de ces tests comporterait une difficulté particulière inhérente à sa dimension internationale, s'agissant de services offerts via des sites internet souvent hébergés à l'étranger.

La loi prévoit la procédure et seule cette procédure est d'application.

08.03 Valérie Déom (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour cette réponse tout à fait rassurante. Certains professeurs de droit familial se posaient la question de l'implication de ces tests dans notre législation. Je pense que les choses sont claires et que nous ne devons certainement pas, surtout dans l'intérêt de l'enfant, changer un iota de notre législation actuelle.

schapstesten uitgevoerd worden in een erkend centrum voor menselijke genetica.

Op wettelijk vlak is de draagwijdte van die tests via internet zeer beperkt.

08.03 Valérie Déom (PS): Ik denk dat wij niets moeten veranderen aan onze huidige wetgeving.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Questions jointes de

- **M. Denis Ducarme au ministre de la Justice sur "la mutinerie au sein de la prison d'Andenne" (n° 7146)**

- **M. Denis Ducarme au ministre de la Justice sur "le développement du prosélytisme islamiste dans nos prisons" (n° 7147)**

09 Samengevoegde vragen van

- **de heer Denis Ducarme aan de minister van Justitie over "de opstand in de gevangenis van Andenne" (nr. 7146)**

- **de heer Denis Ducarme aan de minister van Justitie over "de toenemende bekeringsijver van islamisten in onze gevangenissen" (nr. 7147)**

*Voorzitter: Sophie De Wit.
Présidente: Sophie De Wit.*

09.01 Denis Ducarme (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, je commencerai par vous interroger sur le cas spécifique d'Andenne car il est véritablement utile de scinder les deux questions.

Il me paraît utile d'informer le parlement des détails relatifs à la "mutinerie" – ainsi dénommée par les médias – survenue mercredi dernier au sein de la prison d'Andenne; elle aurait concerné 150 détenus, 175 selon d'autres sources. Les détenus auraient refusé de rejoindre leur cellule, opéré des destructions dans la prison et bouté le feu dans certains bâtiments.

Selon la presse, la direction aurait expliqué les raisons de cette "mutinerie" par la diffusion d'une note interne à la prison qui aurait signifié aux détenus l'interdiction de voir la "prière" s'organiser dans les couloirs de la prison ou dans d'autres pièces.

Confirmez-vous ces informations? Pouvez-vous expliciter plus globalement la situation pour ce qui concerne un phénomène quasi inédit dans nos prisons? Pourriez-vous produire pour le parlement les détails liés à cet événement?

09.01 Denis Ducarme (MR): Volgens de media zou de opstand in de gevangenis van Andenne, waarbij – afhankelijk van de bron – vorige woensdag 150 of 175 gedetineerden weigerden naar hun cellen terug te keren, beschadigingen aanrichtten en vuur stichtten, veroorzaakt zijn door een interne nota met betrekking tot de weigering om het gebed te organiseren in de gangen of in andere lokalen. Kan u uitleg verschaffen bij deze nooit eerder geziene vertoning en meer details verstrekken?

Nog volgens de media zouden de penitentiair beambten door zeer invloedrijke islamitische leiders

La presse communiquait encore ce week-end à ce propos, informant que des agents pénitentiaires avaient été victimes de menaces, visant entre autres leur véhicule. Celles-ci seraient prises très au sérieux par la direction, me dit-on. Des menaces émaneraient, selon Belga, de "chefs islamistes très influents".

Pouvez-vous confirmer et expliciter cette information pour le parlement? Pouvez-vous informer le parlement de la situation actuelle au sein de la prison? Ce lundi, selon mes informations, les détenus étaient toujours consignés dans leur cellule.

Il s'agirait de dégâts très importants; ils concerneraient un tiers de la prison: trous, bâtiments incendiés, salles de douche détruites, radiateurs arrachés, systèmes électriques retirés, salles de formation sens dessus dessous et ordinateurs brisés. Ces dégâts et les frais liés aux réparations nécessaires demandent une évaluation.

Peut-être est-ce encore tôt, mais disposez-vous déjà d'une estimation du coût relatif à ces dégâts?

Vu ces événements assez virulents dans le monde pénitentiaire, des mesures spécifiques sont-elles actuellement prévues pour Andenne afin de prévenir toute récidive? Quelles mesures, de type transfert ou autres, sont-elles envisagées à l'encontre des détenus ayant été à l'origine de la mutinerie?

09.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Cher collègue, depuis le début du mois, plusieurs détenus de confession musulmane ont commencé à prier ensemble lors des activités collectives à la prison d'Andenne, qu'ils perturbaient par leur attitude provocante et intolérante. La direction a d'abord privilégié la voie du dialogue en faisant intervenir l'imam de la prison. Je tiens d'ailleurs à saluer son intervention tout en nuance et en modération.

Malheureusement, son discours n'a pas eu d'effet sur un noyau dur de ce que l'on doit bien appeler des extrémistes islamiques. Devant cette situation, la direction n'a eu d'autre choix que de rappeler l'interdiction des pratiques de culte dans les locaux non prévus à cet effet. Il semblerait que cette note ait été utilisée comme prétexte pour la mutinerie. Il va de soi qu'à l'instar des responsables de l'administration pénitentiaire, je condamne celle-ci de la manière la plus ferme qui soit. La liberté de culte est une garantie constitutionnelle importante en démocratie, mais en prison il existe des règles qui doivent être suivies. Cet incident a pris fin à la suite de l'intervention de la police fédérale, dont je salue ici le professionnalisme et l'efficacité.

La prison d'Andenne a déjà établi un inventaire fort impressionnant des destructions. Je ne puis à nouveau que condamner celles-ci. Le coût total des réparations n'est pas encore budgété, mais il est certain qu'il sera très élevé.

Actuellement, la prison fonctionne selon le régime de nuit, donc sans activité. Ce régime sera maintenu aussi longtemps que nécessaire en fonction de l'évolution de la situation – qui sera évaluée à moyen et long termes – et des réparations indispensables. Il est exact que des menaces planent sur l'établissement depuis ces incidents. Tous les

bedreigd zijn. Bevestigt u die informatie? Hoe is de toestand momenteel in de gevangenis?

De schade zou bijzonder groot zijn. Beschikt u reeds over een raming van de herstellingskosten?

Werden er specifieke maatregelen genomen om een herhaling te voorkomen? Zullen de gedetineerden die de anderen hebben opgeruid, worden overgeplaatst of zullen er tegen hen andere maatregelen worden genomen?

09.02 **Minister Stefaan De Clerck**: Heel wat islamitische gevangenen hebben de gewoonte aangenomen om samen te bidden tijdens de gemeenschappelijke activiteiten, die ze aldus door hun provocerende en onverdraagzame houding verstoren. Nadat de gevangenisimam op een zeer genuanceerde en gematigde wijze de betrokkenen tevergeefs op hun onbetamelijk gedrag had gewezen, heeft de directeur er moeten aan herinneren dat er geen godsdienstoefening mag plaatsvinden in lokalen die niet voor dat doel bestemd zijn. Die terechtwijzing zou als voorwendsel voor het oproer hebben gediend.

De vrijheid van eredienst is inderdaad door de Grondwet gewaarborgd, maar in de gevangenis zijn er regels die moeten worden gevolgd. Het incident werd beëindigd na een interventie van de federale politie, die zeer professioneel te werk ging. Er werd een inventaris van de vernielingen opgemaakt. De reparatiekosten zijn nog niet begroot,

services, en particulier la police, sont prévenus et ont pris les mesures nécessaires. Nous suivons donc de très près la situation.

Pour ce qui concerne l'islamisme en prison, la problématique est européenne. La Belgique n'échappe malheureusement pas à ce phénomène. Il existe donc, hélas, un noyau de détenus qui se radicalisent.

maar het zal om een aanzienlijk bedrag gaan. Het nachtregime dat momenteel van kracht is en waarbij alle activiteiten verboden zijn, zal worden gehandhaafd tot men een beter zicht krijgt op de evolutie van de situatie.

Het klopt dat de rust nog steeds niet in de instelling is weergekeerd; de diensten, waaronder de politie, hebben de nodige maatregelen genomen. We volgen de toestand van nabij op.

09.03 Denis Ducarme (MR): Monsieur le ministre, vous répondez déjà à ma seconde question. Je préférerais avoir l'occasion de la poser tout à l'heure.

09.04 Stefaan De Clerck, ministre: Je pensais qu'elles étaient jointes.

09.05 Denis Ducarme (MR): Je ne les ai pas compilées car je voulais distinguer les deux problèmes.

09.05 Denis Ducarme (MR): U veroordeelt krachtdadig en terecht deze feiten zonder weerga.

Monsieur le ministre, je vous remercie, en tout cas, pour la réponse que vous avez donnée à ma première question. Elle confirme les éléments dont nous disposons.

Vous condamnez à raison les faits avec fermeté. Je n'ai pas en mémoire qu'un événement comparable se soit déjà produit dans nos prisons.

09.06 Stefaan De Clerck, ministre: C'est la première fois qu'on essaie d'accaparer les espaces collectifs, publics, perturbant de ce fait le fonctionnement d'un établissement pénitentiaire. C'est la raison pour laquelle nous sommes intervenus assez rapidement pour éviter que ce genre de problème ne se propage à d'autres prisons. Les instructions données sont claires. Il faut maintenant montrer l'exemple et interdire de tels agissements, tant à la prison d'Andenne que dans une autre.

09.06 Minister Stefaan De Clerck: Het is de eerste keer dat men de openbare ruimte inpalmt en daarom hebben we vrij vlug ingegrepen. We moeten nu het goede voorbeeld geven en dergelijk gedrag niet alleen in Andenne maar ook in de andere gevangenissen verbieden.

09.07 Denis Ducarme (MR): Monsieur le ministre, je reviendrai vers vous pour les détails liés aux coûts. En effet, il me semble un peu prématuré de vous interroger à ce sujet alors que la priorité est ailleurs.

09.07 Denis Ducarme (MR): Ik zal terugkomen op de kosten en ik zal u ondervragen over de maatregelen die tegen de aanstokers zullen worden genomen.

Je reviendrai également vers vous pour vous interroger – à moins que vous ne communiquiez sur la question – sur les mesures qui seront prises à l'encontre des détenus qui se trouvaient à la tête de cette mutinerie.

Ik stel nu mijn tweede vraag.

J'en arrive ainsi à ma seconde question.

Monsieur le ministre, bon nombre de pays européens sont confrontés à un phénomène ayant pris de l'ampleur ces dix dernières années: le prosélytisme islamique dans les prisons.

In veel Europese landen neemt de bekeringsijver van moslims in gevangenissen hand over hand toe. Ik maak me geen zorgen over de 'moderne' islam zoals hij in Marokko of Turkije beleden wordt, maar wel over de verspreiding van

Des intellectuels musulmans de renom comme Mohamed Sifaoui, distinguant avec justesse, comme chacun devrait le faire, l'islam de l'islamisme, avaient parlé des prisons françaises comme des "usines à islamistes", situation qui a même conduit à la réalisation du film "Un prophète" qui, pour certains, est encore en deça de la réalité.

Il ne s'agit pas pour moi de dire qu'il y aurait plus de musulmans en prison car ils sont musulmans, mais bien de m'inquiéter face à l'existence du prosélytisme islamique. Ce n'est pas l'islam d'ouverture qu'est l'islam marocain ou turc qui suscite mon inquiétude, mais la diffusion d'idées proches du salafisme. Il est important, selon moi, d'opérer une distinction en la matière.

Cela dit, selon des informations qui émanent tant de certaines directions que de représentations syndicales, le phénomène aurait pris de l'ampleur dans notre pays au cours de ces dernières années.

Afin de comprendre, évaluer, objectiver l'ampleur de ce phénomène, je vous ai adressé plusieurs questions écrites.

Ces questions portent sur l'évolution des habitudes alimentaires dans chacune de nos prisons. Puisqu'on parle de prosélytisme, elles vous interrogent également sur l'évolution des changements introduits dans les habitudes alimentaires des nouveaux détenus. Certains arrivent sans avoir d'habitudes alimentaires particulières liées à une religion, se retrouvent dans la prison et commencent à en avoir, suite à des pressions.

Il semblerait qu'un certain nombre de directeurs de prison s'expriment à ce sujet comme se sentant assez isolés. C'est leur terme. Je ne me permettrais pas d'utiliser un autre terme que celui communiqué par ces directeurs. Ils se sentent isolés par rapport à la gestion de ces pratiques religieuses extrémistes dans nos prisons.

Je voulais vous demander en deux mots de nous expliquer, en effet, que, par rapport à ces organisations, les prisons étaient bien autonomes. Nous disons "autonomes"; ils disent "isolés".

Pouvez-vous informer le parlement des prisons qui rencontreraient davantage de difficultés dans l'encadrement ou la gestion des pratiques religieuses au sein de leur établissement?

Je sais qu'il s'agit d'un phénomène européen. J'ai pu constater dans un certain nombre de pays voisins que ce phénomène rencontré concrètement, avec difficulté, avait été pris à bras-le-corps par le niveau politique. Je pense à la France; c'est l'exemple le plus fort. Votre collègue Alliot-Marie avait demandé un rapport sur le fondamentalisme et le prosélytisme dans le milieu carcéral. Les Renseignements Généraux ont également fourni un certain nombre de rapports qui ont mis en lumière que 68 prisons, sur les 188 prisons françaises, étaient confrontées à des phénomènes de prosélytisme.

Je vous demande de prendre également à bras-le-corps ce dossier. Il sera naturellement utile au parlement de disposer de vos réponses à mes questions écrites, mais la majeure partie des informations dont je dispose aujourd'hui tendent à nous conforter, mon groupe et moi-même, à vous demander de produire pour le parlement un rapport

salafistische ideeën. Dat verschijnsel zou de voorbije jaren in omvang zijn toegenomen.

Ik heb u verscheidene schriftelijke vragen gesteld over de evolutie van de voedingspatronen in onze gevangenissen, die het resultaat kan zijn van religieuze druk. Een aantal directeurs zegt voor het aanpakken van extremistische religieuze praktijken alleen te staan. Klopt het dat de gevangenissen in dat opzicht inderdaad autonoom zijn? Welke gevangenissen hebben het meest met dergelijke moeilijkheden te kampen?

Frankrijk heeft dit probleem kortdaat aangepakt. Uw ambtgenoot heeft een rapport gevraagd over het fundamentalisme en het proselitisme in de gevangenissen. Ik vraag u hetzelfde te doen en een rapport voor te leggen over het proselitisme door islamisten in onze gevangenissen. In de buurlanden slaagde men erin, dankzij het vergaren van objectieve gegevens, dit fenomeen terug te dringen of althans de uitbreiding ervan te verhinderen.

portant sur le prosélytisme islamiste au sein de nos établissements pénitentiaires, comme cela a déjà pu être produit dans certains pays voisins. Cette objectivation leur a permis de prendre des mesures qui, selon mes informations, ont porté leurs fruits et ont fait reculer ce phénomène ou, en tout cas, ont empêché qu'il ne prenne plus d'ampleur.

09.08 Stefaan De Clerck, ministre: Cher collègue, vous avez posé des questions spécifiques et détaillées. Nous allons vous fournir plusieurs informations.

Il s'agit en effet d'un phénomène européen et mondial. Il est bon de suivre ce qui se passe à l'étranger, notamment en France, en Hollande, en Allemagne. Nous devons automatiquement nous informer et tenir compte de ces éléments. Il s'agit des mêmes phénomènes, même si les nuances ou les détails diffèrent.

Les choses ont beaucoup changé. Le prosélytisme des islamistes dans les prisons est un réel phénomène. Je n'ai pas connaissance d'études ayant été réalisées chez nous. Cependant, nous pensons que des intellectuels musulmans de renom distinguent, avec justesse comme chacun devrait le faire, les éléments du problème. C'est ce que vous expliquez et le débat existe en effet. Nous devons en prendre connaissance. L'organisation des établissements pénitentiaires n'est pas occupée, selon mes informations, à mener des études approfondies sur le phénomène. Toutefois, je sais que la Sûreté de l'État fait le nécessaire pour suivre le phénomène et pour, le cas échéant, nous informer afin que nous intervenions.

Il est important de collaborer avec l'Exécutif des musulmans. Nous devons avoir un vis-à-vis et pouvoir discuter avec lui. L'islam en prison doit s'organiser d'une manière correcte. Nous devons offrir aux détenus la possibilité de respecter leur religion en prison également. Aussi longtemps que nous n'aurons pas un bon Exécutif avec lequel nous pourrions discuter, il n'y aura pas moyen de régler ou de corriger les modalités, ni d'intervenir. Nous avons tout intérêt à disposer d'un Exécutif des musulmans qui fonctionne, avec lequel nous pouvons discuter de ce genre de problèmes. Nous pouvons ainsi leur dire d'intervenir. La sélection des imams et la manière dont la religion est pratiquée en prison doit être contrôlée par eux. Ils ont une responsabilité. Ils n'entrent pas dans le religieux, mais bien dans l'organisation des aspects qui nous concernent.

Même s'il s'agit d'une minorité, elle pose d'ores et déjà d'importants problèmes d'ordre et de sécurité. Andenne en a été l'illustration par excellence. La liberté de culte et la séparation de l'Église et de l'État sont des fondements de notre démocratie. En prison, cela s'est traduit par des dispositions de la loi de principes qui reconnaissent explicitement ce droit et organisent son exercice en milieu pénitentiaire.

En soi, l'administration pénitentiaire ne s'ingère pas dans les matières religieuses, mais facilite la pratique du culte, en tenant compte des règles relatives à l'ordre et à la sécurité. L'intervention de la direction de la prison d'Andenne en est également un exemple.

Globalement, je suis plutôt satisfait de la manière dont les responsables de la prison d'Andenne ont géré le problème. D'après

09.08 Minister Stefaan De Clerck: Dit verschijnsel doet zich overal ter wereld voor. Het Bestuur Strafinrichtingen voert geen diepgaande studies uit; de Veiligheid van de Staat doet echter het nodige om dit verschijnsel op te volgen en ons zo nodig in te lichten, zodat we zouden kunnen ingrijpen.

We moeten de gedetineerden ook de mogelijkheid geven hun geloof in de gevangenis te beoefenen. Zo lang er geen goede Moslimexecutieve is waarmee we kunnen dialogeren en die toeziet op de selectie van de imams en de manier waarop het geloof in de gevangenis wordt beleden, zal het niet mogelijk zijn om de modaliteiten te regelen of bij te sturen, noch om in te grijpen.

Het gaat om een minderheid, maar ze zorgt al voor grote problemen op het stuk van de orde en de veiligheid. Andenne is daarvan een zeer duidelijke illustratie. Het Bestuur Strafinrichtingen mengt zich niet in religieuze aangelegenheden als dusdanig, maar faciliteert het beoefenen van de godsdienst, met inachtneming van de regels met betrekking tot de orde en de veiligheid. Het optreden van de directie van de gevangenis van Andenne is daar eveneens een voorbeeld van.

In het algemeen ben ik tevreden over de manier waarop de directie van de gevangenis in Andenne de situatie heeft aangepakt.

De penitentiaire administratie buigt zich al enige tijd over dit probleem. Zo heeft ze opleidingen en een interne studiedag georganiseerd. De volgende minister van Binnenlandse Zaken zal, gesteund door

moi, ils ont réagi de la bonne manière. Ils ont pris des risques. Ils l'ont fait. C'est un exemple pour toutes les autres prisons.

L'administration pénitentiaire est bien consciente de cette problématique et y travaille d'ailleurs depuis un certain temps. Je ne peux évidemment pas donner les détails, mais tout un travail de formation de directeurs et du personnel se met progressivement en place ainsi qu'une journée d'étude interne consacrée à ce sujet, tout cela en utilisant évidemment les expertises disponibles en la matière.

Suite à ce que nous avons vécu, le signal a été donné d'une manière tout à fait claire. Chacun est conscient du problème. Il appartiendra au prochain ministre de la Justice de prendre des responsabilités sur le management de ce problème qui devient structurel et qui prend de l'ampleur. Il conviendra d'examiner, à l'appui d'une expertise européenne, la façon de progresser dans l'organisation face à ce phénomène.

Il ne serait pas inopportun de suivre votre suggestion, à savoir de réaliser des études, afin de déterminer dans quelle mesure le phénomène est déjà établi en Belgique et comment nous pourrions encore influencer, anticiper un problème à propos duquel nous avons pu intervenir à temps à Andenne. Mais nous avons vraiment frôlé une grande débâcle, un grand incident.

Dès lors, je comprends qu'il s'avère judicieux d'étudier cette problématique à fond. J'en discuterai avec les établissements pénitentiaires, mais également avec la Sûreté de l'État qui dispose déjà d'un paquet d'informations à ce sujet. Elle connaît le phénomène, son étendue et devrait pouvoir nous fournir des analyses, qui ne peuvent être que le prélude d'une étude plus large, plus transparente, plus ouverte! Donc, phénomène à suivre!

09.09 Denis Ducarme (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse et pour votre engagement à suivre le dossier. Évidemment, j'ai bien compris que vous vous attendez à ce que le prochain ministre de la Justice prenne ses responsabilités. J'ai également compris que vous étiez favorable à une telle étude – c'est important – et que vous alliez déjà prendre langue avec la Sûreté de l'État et les établissements pénitentiaires sur ce dossier, en tenant compte de l'expertise européenne.

Par conséquent, je suis entièrement satisfait de votre réponse, monsieur le ministre. Je vous remercie de ne pas faire comme un certain nombre de vos prédécesseurs, qui n'ont pas osé avoir le discours que vous venez de tenir par rapport à l'analyse de ce dossier. Il faut avouer que ce phénomène prend une ampleur importante. Il importe donc de l'affronter sereinement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hecke, ik weet dat wij u daarnet hebben opgejaagd door te suggereren dat de vergadering bijna afgelopen was. Ik neem enkel het voorzitterschap even waar voor mevrouw Smeyers, dus u kunt even uitblazen terwijl mevrouw Smeyers haar vraag stelt.

10 Vraag van mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de verjaring van de misdaden gepleegd door de Bende van Nijvel" (nr. 7018)

de Europese deskundigheid ter zake, zijn verantwoordelijkheid moeten opnemen en dit probleem, dat stilaan structureel wordt, daadkrachtig moeten beheren.

Het zou inderdaad geen slecht idee zijn na te gaan in hoeverre het fenomeen zich in België heeft ontwikkeld en hoe we kunnen reageren. Ik zal dit bespreken met de penitentiaire instellingen en de Veiligheid van de Staat, die over uitgebreide informatie beschikt.

09.09 Denis Ducarme (MR): Het verheugt me dat u niet te werk gaat zoals sommige van uw voorgangers, die in tegenstelling tot uzelf steeds het probleem hebben doodgezwegen. We moeten dit verschijnsel, dat steeds verder om zich heen grijpt, met de nodige sereniteit aanpakken.

10 Question de Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "la prescription des crimes commis par les tueurs du Brabant wallon" (n° 7018)

10.01 Sarah Smeyers (N-VA): Ik dank de heer Van Hecke omdat hij zijn beurt nog even afwacht. Ik weet dat hij al meermaals vragen gesteld heeft over de Bende van Nijvel, en ik ben collegiaal genoeg om te erkennen dat dit eigenlijk een vervolgvraag is op zijn vele vragen, waarvoor ik hem erkentelijk ben.

Mijnheer de minister, op 9 november 1985 – ik was toen net 5, dus het is vrij lang geleden – werd in mijn thuisstad, Aalst, een bloedige aanslag gepleegd op het Delhaizewarenhuis aan de Parklaan. Dit feit is de geschiedenis ingegaan als de zwaarste misdaad die werd gepleegd door de Bende van Nijvel. Het was jammer genoeg niet de enige overval op een Delhaize door die bende die actief was in de jaren '80.

Op 9 november 2011 zijn de slachtoffers naar jaarlijkse gewoonte herdacht op het kerkhof van Aalst. Bij die huldiging ging – ook naar jaarlijkse gewoonte – de aandacht niet enkel uit naar de slachtoffers, maar ook naar het feit dat de zaak in 2015 dreigt te verjaren.

Mijnheer de minister, de Bende van Nijvel maakte tussen 1982 en 1985 28 dodelijke slachtoffers bij overvallen op winkels en grootwarenhuizen. De daders zijn nog altijd niet ontmaskerd, laat staan hun motieven. Omdat de verjaring al eens dreigde in 2002 werd toen een wetsvoorstel goedgekeurd dat de verjaring van zeer zware misdrijven van 20 op 30 jaar bracht. Toch dreigt de zaak over 4 jaar te verjaren, net nu de speurders zich blijkbaar opnieuw volop concentreren op de allerlaatste gekende sporen die de bende achterliet. De speurders hopen dat er zich nieuwe getuigen aandienen of dat er nieuwe elementen opduiken.

Procureur des konings De Valkeneer heeft ervoor gepleit deze misdaden te beschouwen als misdaden tegen de menselijkheid. Collega Van Hecke heeft hierover al een aantal vragen aan u gesteld. U hebt geantwoord dat deze strategie juridisch weinig steek houdt, hoewel het als een signaal moet worden beschouwd, en dat men alle middelen zal blijven inzetten om deze misdaden op te helderen. U stelt dat dit vooral een kwestie voor de volgende regering en voor het Parlement wordt.

Ik wil u toch graag nog enkele vragen stellen over de piste die procureur De Valkeneer voorstelt.

Wordt die piste verder onderzocht? Indien zij onmogelijk is – wat mij plausibel lijkt – welke andere manieren stelt u dan voor? Welke andere manieren worden onderzocht om de verjaring tegen te gaan?

Door de verjaring op te schuiven zijn de misdaden natuurlijk niet opgehelderd. Hoe langer het duurt, hoe kleiner de kans op een opheldering is. Evolueren de vooruitzichten inzake het onderzoek naar de daders volgens u in de positieve richting? U kunt daar waarschijnlijk moeilijk op antwoorden, maar ik stel de vraag toch.

Zijn er gelijkaardige zaken over ernstige misdrijven hangend waarvan het onderzoek evenmin werd afgerond en waarvan de verjaring dreigt? Dit kan een ernstig argument zijn om de wet in een of andere

10.01 Sarah Smeyers (N-VA): Le 9 novembre 1985, le magasin Delhaize d'Alost a été l'objet d'une grave attaque par la bande du Brabant wallon. L'histoire retiendra qu'il s'agit du pire méfait de cette bande. Comme de coutume, un hommage a été rendu aux victimes le 9 novembre. À cette occasion, il a été souligné que les faits risquent d'être prescrits en 2015.

De 1982 à 1985, la bande du Brabant wallon a fait 28 morts lors d'attaques contre des magasins et des grandes surface. Le procureur du Roi De Valkeneer a préconisé de considérer ces crimes comme des crimes contre l'humanité.

Explore-t-on cette piste? Quelles autres mesures envisage-t-on pour éviter la prescription? Le ministre estime-t-il que les recherches pour trouver les auteurs vont dans le bon sens? Y a-t-il d'autres affaires dans lesquelles l'enquête n'a pas non plus été finalisée et qui risquent d'être prescrits?

richting aan te passen.

10.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mijnheer de voorzitter, collega Smeyers, als er een dossier is waar ik nog altijd kwaad over ben dat het niet opgelost is, dan is het natuurlijk dat ongelooflijk dossier van 28 doden, waarvan wij tot schande moeten vaststellen dat we het tot op heden niet opgelost hebben. Dat is verschrikkelijk. Als ik ook maar één element zou vinden om daarin vooruitgang te boeken, of als ik daaromtrent in de toekomst nog iets zou kunnen doen, dan zal ik dat niet nalaten omdat ik vind dat dit de grootste schande is van de Belgische politie- en justitieactiviteiten van de jongste decennia. In de periode van 1995, toen ik in de Kamer zat, hadden we een reeks van pijnlijke dossiers, zoals het dossier-Dutroux, het dossier-Cools en andere die zeer delicaat en vervelend waren en die niet opgehelderd waren. Het dossier van de Bende van Nijvel is al zo oud en nog altijd niet opgelost. Ik hoop dus nog altijd dat er een oplossing komt.

Ter zake, ik heb al antwoorden gegeven op vragen van de heer Van Hecke. Hem heb ik ook geantwoord wat ik meen over het idee van procureur De Valkeneer. Ik denk dat het niet evident is om de piste van misdaad tegen de menselijkheid zomaar te volgen.

De vraag is dus wat we kunnen doen, wetende dat die verjaring eraan komt.

Ik hoop alleen maar dat degenen die ervoor verantwoordelijk zijn, niet zitten te wachten tot de verjaring een feit is vooraleer te spreken. We moeten ons even afvragen of het mogelijk is dat er mensen op een verjaring wachten vooraleer te durven spreken, om strafrechterlijke vervolging te vermijden. Die piste zet ik nu even opzij.

Aan het College van procureurs-generaal heb ik gevraagd om het probleem van de stuiting van de verjaring te laten bekijken en om na te gaan welke oplossing zij zouden kunnen vinden. Ik heb aan de administratie, directoraat-generaal Wetgeving, Fundamentele Rechten en Vrijheden van de FOD Justitie, dezelfde opdracht gegeven. Persoonlijk ben ik van mening dat een nieuwe algemene verlenging van de verjaringstermijn voor dergelijke misdaden geen oplossing is. Omgekeerd, ad hoc, hoe kunnen we dat motiveren, hoe kunnen we dat waarmaken? Dat zijn de vragen die gesteld zijn. Mijn vraag is eigenlijk of er een ad-hocregel ontwikkeld kan worden en of die juridisch steek kan houden. De specialisten gaan dat nu na.

Ondertussen wordt er voort gewerkt. Mevrouw Michel, de onderzoekers en het openbaar ministerie in de persoon van de heer De Valkeneer, zijn nog altijd zeer gemotiveerd. Zij onderzoeken verschillende pistes. Het kan niet gezegd worden of die pistes enig resultaat zullen opleveren. Dat weten we niet. Op een bepaald ogenblik is er een element van hoop geweest. Dat wordt verder uitgewerkt, maar dat is waarschijnlijk niet meer zo relevant vandaag. Er zijn momenten waarop men perspectieven ziet, maar dan momenten waarop die perspectieven weer wat getemperd moeten worden.

Na rondvraag bij de procureur-generaal zijn er in het land momenteel geen gelijkaardige zaken waarvan het onderzoek evenmin werd afgerond en de verjaring dreigt. Er is alleen het dossier waarvan de procureur-generaal van Bergen melding maakt, dossier over een

10.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: S'il est un dossier non élucidé à propos duquel je ne décolère pas, c'est évidemment celui des "tueurs du Brabant". Et si je découvrais le moindre élément permettant d'enregistrer quelque avancée dans cette enquête, soyez convaincus que je ne le négligerais pas. Il s'agit, en effet, d'un des épisodes les plus honteux pour le fonctionnement de la police et de la justice en Belgique de ces dernières décennies.

Suivre sans autre forme de procès la piste de réflexion du crime contre l'humanité n'est pas une évidence. Il reste dès lors à savoir ce que nous pouvons faire, sachant que la prescription approche. J'espère seulement que les responsables n'attendent pas que cette prescription soit acquise pour se mettre à parler.

J'ai demandé au Collège des procureurs généraux de faire examiner l'interruption de la prescription. J'ai chargé la direction générale Législation, Droits fondamentaux et Libertés du SPF Justice de la même mission. Un nouvel allongement général du délai de prescription ne constitue pas une solution pour pareils crimes. Ma question concerne en fait la possibilité de développer une règle *ad hoc* et qui soit juridiquement correcte. Les spécialistes vérifient ce point.

La motivation de Mme Michel, des enquêteurs et du ministère public en la personne de M. De Valkeneer reste intacte. Ils explorent différentes hypothèses. Nous ignorons si ces pistes produiront un résultat.

Les procureurs généraux me disent qu'ils n'ont pas connaissance d'affaires analogues actuellement. Dans le dossier du dépeceur de Mons, il reste encore

reeks gruwelijke moorden, die in zijn ambtsgebied zijn gepleegd. Het gaat over menselijke resten die tussen 1997 en 2002 rond Bergen zijn terug gevonden. Het gaat over de zogenaamde slachter van Bergen. De feiten dateren ook van bijna 15 jaar geleden. Er is nog wel wat meer tijd. Dit is ook een fenomeen, waarvan men niet goed weet hoe het op te lossen. Het zou goed zijn dat dit opgehelderd werd.

beaucoup de temps avant la prescription. Les procureurs généraux se disent très préoccupés par le risque de prescription des dossiers économiques et financiers.

De procureurs-generaal uiten een grotere bezorgdheid over het risico van verjaring van economische en financiële dossiers. Dat is een ander punt.

Mijn conclusie: ik zoek een ad-hocoplossing. Ik maak mij evenveel zorgen over de vraag hoe wij hen die ooit willen spreken, kunnen motiveren om te spreken en onder welke voorwaarden. De 2 ideeën, de 2 gedachtegangen moeten gelijktijdig worden geanalyseerd. Men moet rekening houden met de 2 pistes. Dit is de vraag die ik gesteld heb aan het college van de PG's.

10.03 Sarah Smeyers (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u om toch te antwoorden. Ik vreesde dat u zou zeggen dat u reeds geantwoord had op de vragen van de heer Van Hecke. Het doet mij plezier dat u toch de moeite hebt gedaan om uw visie daarover nog eens uiteen te zetten.

10.03 Sarah Smeyers (N-VA): Procéder à une modification légale globale est effectivement dénué de sens. L'on sait que des erreurs ont été commises et que des affaires n'ont pas été élucidées alors qu'elles auraient pu l'être si chacun avait fait son travail convenablement. Il me paraît très grave que le ministre soit lui-même contraint de dire que nous devrions peut-être attendre la prescription avant que la vérité n'éclate.

Ik deel uw mening dat we er geen baat bij hebben om de wet in het algemeen te veranderen, aangezien het gelukkig maar een unicum is in de huidige Belgische geschiedenis van Justitie. Het heeft dan geen zin om een algehele wetwijziging door te voeren. Verjaring heeft ook zo zijn redenen, rechtszekerheidsbeginsel en ook gewoon omdat het praktisch alsmaar moeilijker wordt om de feiten op te sporen en daden op te helderen. Ik deel uw mening dat er een ad-hocoplossing moet gezocht worden.

Daarnaast, wij hebben nog 4 jaar, zou er gewoon naar de daders moeten gezocht worden. Parallel kan dan een ad-hocoplossing voor het geval dat de verjaring echt dreigt. Het is gewoon onbegrijpelijk en, zoals u zelf zegt, een schande. Het vertrouwen in Justitie is weg als men dit dossier ten gronde bekijkt. Wanneer u de reportages die hierover gemaakt zijn, goed bekijkt dan weet men dat daar fouten zijn gebeurd en dat daar zaken niet opgehelderd zijn die in andere juridische gevallen wel aan het licht zouden gekomen zijn, indien iedereen zijn werk correct had gedaan. Ik vind het erg dat zelfs de minister moet zeggen dat wij misschien moeten wachten tot de verjaring er is, alvorens het aan het licht komt. Dan kan toch de bedoeling van Justitie niet zijn. Ik begrijp wat u bedoelt, maar ik vind het zeer triest dat zoiets moet vastgesteld worden.

10.04 Minister Stefaan De Clerck: De waarheid daarover vinden...Ik vrees inderdaad dat het misschien buiten het strafrechtelijke zal zijn, dat er ooit een oplossing komt, spijtig genoeg.

10.05 Sarah Smeyers (N-VA): Misschien moeten we daar realistisch in zijn.

10.06 Minister Stefaan De Clerck: Ja, dat is de vraag.

10.07 Sarah Smeyers (N-VA): Wie is er nu nog het meest gebaat bij die waarheid? Dat zijn de slachtoffers, die eindelijk willen weten wat er

gebeurd is. Ik heb steeds een leeftijdgenoot in mijn hoofd, een jongen die zijn ouders en zijn zus heeft zien afgeschoten worden voor zijn ogen. Ik zie die jongen toevallig regelmatig, niet als vriend of kennis, maar als Aalstenaar. Ik denk dat hij gewoon wil weten wat er gebeurd is. Hij krijgt daar zijn familie niet mee terug, maar hij wil de waarheid.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 **Vraag van de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de veiligheid in de Brusselse metro" (nr. 7036)**

11 **Question de M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "la sécurité dans le métro bruxellois" (n° 7036)**

11.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, recent waren er alweer verschillende gewelddadige incidenten in de Brusselse metro. Het gaat vooral over jonge daders die er niet voor terugdeinzen om agenten of MIVB-personeel aan te vallen.

Wij hebben in ons wettelijk arsenaal wel een en ander om dat te bestrijden. Met de wet van 20 december 2006 werd een verzwaring van de straffen ingevoerd voor bepaalde misdrijven gepleegd tegen mensen die in een openbare functie werken zoals buschauffeurs, treinbestuurders, controleurs en bestuurders in de metro.

Mijnheer de minister, hoeveel misdrijven werden sinds de invoering van de wet van 20 december 2006 gepleegd en geregistreerd tegen openbare ambtenaren en hulpverleners, dus met toepassing van onder meer artikel 410bis van het Strafwetboek?

Hebt u ook gegevens over het gevolg dat aan deze misdrijven werd gegeven? Hoeveel dossiers zijn er? Hoeveel PV's werden opgesteld? Hoeveel dagvaardingen gebeurden er? Hoeveel keer werd een zaak geseponneerd? Hoeveel dossiers werden afgehandeld en hoeveel dossiers zijn nog hangende?

Ik weet dat het met het informatica-instrument van het College van procureurs-generaal vaak niet moeilijk is om dergelijk cijfermateriaal te bekomen. Ik hoop dat het computerprogramma voldoende is uitgewerkt om dat ook voor deze vorm van misdrijven te doen.

Voorzitter: Sarah Smeyers.

Présidente: Sarah Smeyers.

Worden dergelijke misdrijven bij de parketten als prioritair beschouwd? Zo nee, bent u dan van oordeel dat deze misdrijven het beste als prioritair worden beschouwd? Is het zinvol om dergelijke misdrijven in het kader van het Nationaal Veiligheidsplan of lokale veiligheidsplannen als prioritair te beschouwen, kwestie van heel kort op de bal te spelen en daaraan prioriteit te geven?

Als men dan daders vat, denk ik dat men niet altijd naar heel zware gevangenisstraffen moet grijpen. Alternatieve straffen kunnen hier ook geschikt zijn, maar bestaan er voldoende geschikte alternatieve straffen, bijvoorbeeld met betrekking tot het beheer en het onderhoud van het openbaar vervoer, zodat die straffen toch nog enig nut hebben?

11.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen!): Le métro bruxellois a été récemment le théâtre de plusieurs actes d'agression violente perpétrés principalement par des jeunes qui n'hésitent pas à s'attaquer à des agents ou à des membres du personnel de la STIB.

La loi du 20 décembre 2006 a aggravé les peines applicables aux infractions commises contre des personnes qui exercent une fonction publique tels que les chauffeurs de bus, les conducteurs de train, les contrôleurs du métro, etc.

Combien d'infractions ont-elles été commises depuis contre des fonctionnaires publics et des membres des services de secours? Quelle suite a été réservée à ces infractions?

Les parquets accordent-ils la priorité à ces infractions? A-t-on prévu suffisamment de peines de substitution adéquates, par exemple dans le domaine de l'entretien des transports en commun?

11.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, collega, ik heb de cijfers nog niet ontvangen. Ik zal ze u opsturen. Wij moeten dit in principe te weten kunnen komen. Ik ga ervan uit dat het kan voor de toepassing van artikel 410bis.

U stelde de vraag op welke manier er prioriteit wordt toegekend. Er is een duidelijke boodschap geweest van de wetgever en het College van procureurs-generaal heeft een omzendbrief uitgevaardigd om dat soort criminaliteit prioritair aan te pakken. Het gaat hier om de COL3 van 26 februari 2008. Dit document bevat alle richtlijnen voor het openbaar ministerie en voor de politiediensten, en heeft tot doel erover te waken dat dergelijke feiten snel en systematisch een gevolg krijgen dat in verhouding staat tot de zwaarte van de inbreuk.

Wij hebben de discussie al verschillende keren gevoerd over het verschil tussen snelrecht en een vlugge afhandeling. De voorzitter van de Brusselse rechtbank heeft aanvaard om iedere maand een bijzondere zitting te organiseren om sneller zaken aan te pakken. De afspraak werd gemaakt om ook een Nederlandstalige kamer te laten functioneren. Het concept van de vlugge afhandeling wordt volgens mij weerhouden. Het is echter iets waarop wij steeds weer zullen moeten terugkomen want het vraagt aandacht om de alertheid in alle diensten in die zin te behouden.

Wat de alternatieve straffen betreft, ook in het Brusselse zijn er een aantal organisaties die beschikbaar zijn voor straffen en alternatieve straffen. U kent de veelheid aan mogelijkheden. Voor de plegers zijn er een aantal wettelijke mogelijkheden. Op het niveau van het parket kan de procureur des Konings de dader voorstellen in te stemmen met het volgen van een dienstverlening of een opleiding van ten hoogste 120 uur. Op het niveau van de straftoemeting kan de rechter een werkstraf opleggen, overeenkomstig artikel 37 en andere van het Strafwetboek, of in het kader van de probatiewetgeving de opschorting of het uitstel van de straf gelasten met als bijzondere voorwaarde het volgen van een bepaalde opleiding. Er zijn dus mogelijkheden genoeg.

Ter omkadering van de wetgeving subsidieert de FOD Justitie een aantal dienstverlenings- en vormingsprojecten die ook in de Brusselse regio operationeel zijn. Een werkstraf of dienstverlening kan worden uitgevoerd bij openbare diensten, verenigingen, vzw's en stichtingen met een sociaal, wetenschappelijk of cultureel oogmerk. In de Brusselse regio zijn er veel prestatieplaatsen beschikbaar, onder andere ook bij de politiediensten waar men zowel administratieve taken als handenarbeid kan uitvoeren. Liever dan een link te maken met een misdrijf is het streefdoel om de aard van het werk te linken aan de persoonlijkheid en de mogelijkheden van de dader. Er wordt geprobeerd een positieve match te maken waarbij de kwaliteiten van de werkgestrafte zoveel mogelijk benut worden ten dienste van de gemeenschap.

Er is ook de groep van jonge agressieplegers. Dit is een groep voor dewelke de FOD Justitie een aantal vormingsprojecten subsidieert. Sommige vormingsprojecten richten zich specifiek op agressiedelicten. Andere projecten nemen het tekort aan vaardigheden of het bijbrengen van empathie voor het slachtoffer als uitgangspunt. Het is telkens de bedoeling om inzicht te verschaffen in

11.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Dès que j'aurai reçu les chiffres, je vous les communiquerai.

Le législateur a formulé un message clair et le Collège des procureurs généraux a élaboré une circulaire visant à s'attaquer prioritairement à cette forme de criminalité. Le président du tribunal bruxellois a accepté d'organiser une audience spéciale tous les mois pour traiter plus rapidement les affaires.

En région bruxelloise, un certain nombre d'organisations peuvent prendre en charge les peines alternatives. Une série de possibilités légales s'offrent aux délinquants. Le procureur du Roi peut proposer au délinquant d'accomplir des travaux d'intérêt général ou de suivre une formation de maximum 120 heures. Le juge peut infliger une peine de travail ou encore prononcer la suspension ou le sursis de la peine à la condition que l'intéressé suive une formation spécifique.

Toute peine de travail ou de travaux d'intérêt général peut être accomplie auprès de services publics, d'associations, d'ASBL et de fondations poursuivant un but social, scientifique ou culturel. Plutôt que d'établir un lien avec le délit, l'objectif consiste à lier la peine à la personnalité et aux possibilités du délinquant de sorte que ses qualités soient, autant que possible, mises à profit au service de la communauté.

Le SPF Justice subventionne également une série de projets de formation qui permet aux jeunes auteurs d'agressions de mieux comprendre la portée de leur geste et, ainsi, d'induire un changement de comportement.

het gepleegde feit, alsook om tot een gedragsverandering te komen.

Voorbeelden van dergelijke projecten in de Brusselse regio zijn het project van de dienst Leerstraffen te Dilbeek, "sociale vaardigheden en agressie", het project "slachtoffer in beeld", het project "dader in zicht", ontwikkeld in de Federatie van Autonome Centra voor Algemeen Welzijnswerk en het project Prélude van de vzw Arpège.

De meest bekende vormen van alternatieve sancties zijn de gemeenschapsdienst en de opleiding. De gemeenschapsdienst kan worden opgelegd door de rechter in de vorm van een werkstraf of door het parket in de vorm van een dienstverlening in het kader van bemiddeling in strafzaken. Ook een opleiding kan voorgesteld worden door het parket bij de bemiddeling in strafzaken of door de rechter worden uitgesproken als probatievoorwaarde bij een uitstel of opschorting.

Volgens mijn informatie doet er zich geen substantieel probleem voor wat de uitvoering van de maatregelen betreft. Ter omkadering subsidieert de FOD Justitie een groot aantal projecten die ook in de Brusselse regio lopen. Het gaat om verschillende werkstrafprojecten, alsook om diensten leerstraffen die onder meer gespecialiseerd zijn in specifieke cursussen voor plegers van agressiedelicten.

Ik ga ervan uit dat wij de mogelijkheden hebben. Is dat voldoende? Misschien moet het nog versterkt worden. Ik hoop dat we door een goede aanpak van Binnenlandse Zaken ten opzichte van metrodelinquentie het keteneffect kunnen versterken en maken dat het parket daaropvolgend wel degelijk de nodige stappen zet om gevolg te geven aan de vastgestelde inbreuken.

11.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik begrijp dat de tijd te kort was om de cijfers te verzamelen. Ik kijk alvast uit naar de cijfers die hopelijk ter beschikking zullen worden gesteld van de diensten. Die kunnen een licht werpen op de evolutie van de aanpak en ook op de snelheid ervan. Ook dat zal immers uit de cijfers blijken, onder andere hoeveel dagvaardingen en hoeveel vonnissen er geweest zijn.

Het openbaar vervoer, de bus, de metro en de tram, worden meestal gebruikt door de zwaksten in onze maatschappij. Zij hebben vaak geen keuze omdat ze niet beschikken over een auto, ze zijn volledig op het openbaar vervoer aangewezen. We moeten er als maatschappij voor zorgen dat het openbaar vervoer zo veilig mogelijk is, zowel in de metro- als in de tram- en busstations en op de trams en bussen, waar er zich vaak incidenten voordoen. Ik hoop dat dat een prioriteit is voor zowel de politie als voor Justitie.

Wat de bestraffing betreft hebt u zeer uitgebreid geantwoord. Ik meen dat er voldoende aanbod is. Ik begrijp ook wel dat men niet echt zoekt naar de link met de feiten die gepleegd werden, maar veeleer met de persoonlijkheid van het slachtoffer. Waar nodig, moeten zeker jongeren die nog geen ellenlang strafregister hebben, de kans krijgen om geconfronteerd te worden met hun feiten. Hopelijk komen zij op die manier tot inzicht. Goed, ik kijk uit naar de cijfers.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): En tant que représentants de la société, nous devons tout mettre en oeuvre pour garantir la sécurité maximale dans les transports publics. Ils sont en effet généralement utilisés par les personnes les plus vulnérables de notre société.

L'offre de sanctions est suffisamment étendue. Je comprends parfaitement qu'on ne cherche pas à établir de liens avec les faits, mais plutôt avec la personnalité de l'auteur. Il faut donner aux jeunes dont le casier judiciaire est encore peu fourni la possibilité d'être confrontés aux faits qu'ils ont commis pour leur faire prendre conscience de leurs actes.

12 Vraag van de heer **Stefaan Van Hecke** aan de minister van Justitie over "de aanwerving van gevangenispersoneel in de Kempen" (nr. 7122)

12 Question de M. **Stefaan Van Hecke** au ministre de la Justice sur "le recrutement de personnel pénitentiaire en Campine" (n° 7122)

12.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de Kempense gevangenis, zoals Hoogstraten, Wortel, Merksplas en Turnhout, hadden het de voorbije maanden moeilijk om geschikt personeel aan te werven. Dat had voor een deel te maken met de manier waarop de selectie en de opleidingen georganiseerd worden, zo heb ik vernomen. Zo worden selectieproeven enkel in Brussel afgenomen. SELOR bevestigt dat de grote afstand tussen de Kempen en Brussel maakt dat een groot aantal kandidaten al afhaakt voor de selectieproeven plaatsvinden.

Een misschien nog hogere drempel vormt de locatie van het opleidingscentrum in Brugge. Voor inwoners uit de Kempen is het vaak zeer moeilijk om gedurende een langere periode in Brugge een opleiding te volgen wegens de grote afstand.

De sociale partners, verenigd in de SERR Kempen, gaven al aan dat de Kempense gevangenis op die manier misschien heel wat getalenteerd personeel mislopen.

Mijnheer de minister, ten eerste, bent u bereid om eventueel de selectieproeven ook op regionaal niveau te laten plaatsvinden?

Ten tweede, kunt u bekijken of het opleidingscentrum in Merksplas uitgebreid kan worden voor aspirant-penitentiair beambten?

12.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mijnheer Van Hecke, de permanent lopende procedure voor penitentiair bewakingsassistenten is ingevoerd op 17 mei 2010. Dat is een belangrijke stap, in die zin dat er voortdurend gezocht wordt naar personeel en hopelijk ook personeel vanuit de Kempen.

Vanaf de invoering van de nieuwe selectieprocedure is het directoraat-generaal EPI continu bezig met de optimalisering, ook van de procedure. Die evaluatie gebeurt in nauwe samenwerking met SELOR.

De gemengde werkgroep EPI-SELOR heeft een aantal punten opgesteld, die bijgestuurd moeten worden. Het gaat om de mutaties, de aanpassing van het samenwerkingsprotocol met SELOR, het absentisme bij de selectieproeven, de organisatie van de instapkaartsessies voor niveau C, de rekruteringscampagnes en cetera.

Een van de punten waarop momenteel sterk gewerkt wordt, is de mogelijkheid om in de toekomst de selectieproeven ook regionaal te organiseren. SELOR zal werk maken van een algemeen systeem van decentraal testen.

Een ander punt gaat over de ruimere regionale spreiding van de opleiding voor penitentiair bewakingsassistenten. Thans is de basisopleiding voor de Nederlandstalige PBA's gecentraliseerd te Brugge. De voortgezette opleiding gebeurt in Merksplas. Het

12.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen!): Les prisons campinoises sont confrontées à un problème de recrutement dû à l'organisation de la sélection et de la formation. Les candidats doivent se rendre à Bruxelles pour les épreuves de sélection et à Bruges pour la formation, ce qui en fait reculer plus d'un.

N'est-il pas envisageable d'organiser les épreuves de sélection au niveau régional? Ne pourrait-on pas agrandir le centre de Merksplas pour y organiser des formations?

12.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: La procédure permanente en cours pour les assistants de surveillance pénitentiaires, instaurée en mai 2010, est constamment optimisée. Un des points actuellement à l'étude est effectivement la possibilité d'organiser les épreuves de sélection à l'échelon régional. Selor est chargé de développer un système de test décentralisé.

Une meilleure répartition régionale de la formation est également envisagée. Pour des raisons budgétaires, il est aujourd'hui impossible de proposer à Merksplas également la formation de base des assistants de surveillance actuellement assurée à Bruges. Par ailleurs, tout est mis en œuvre pour rendre le recrutement plus efficace.

directoraat-generaal EPI is er zich van bewust dat het voor sommige kandidaten niet evident is om de opleiding in Brugge te volgen. Het opleidingscentrum te Brugge is namelijk niet voor iedereen even gemakkelijk bereikbaar.

Op dit moment is het om budgettaire redenen niet mogelijk om de basisopleiding ook in Merksplas aan te bieden, maar er wordt gezocht naar mogelijkheden om in de toekomst efficiënter te zijn bij de rekrutering.

Men mag overigens niet vergeten dat de nieuwe selectieprocedure en de daaraan verbonden verplichte opleiding pas in mei 2010 van start is gegaan. Met andere woorden, we zijn nog niet zo lang bezig met de permanente aanwervingen. Het is normaal dat het verhaal nog moet rijpen.

Vanzelfsprekend moeten alle mogelijkheden benut worden om zo efficiënt mogelijk te werk te gaan bij de aanwervingen en de opleidingen in heel het land, zodat in onze gevangenissen de penitentiair bewakingsassistenten met de meest geschikte competenties tewerkgesteld kunnen worden.

Uw bekommering wordt dus meegenomen in dat overleg. Wij hopen op dat vlak te kunnen bijsturen, zodanig dat de job aantrekkelijker wordt en beter regionaal gespreid.

12.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat men al een verder stadium zit voor de organisatie van regionale selectieproeven. Dat is ook een realistischere aanpak.

12.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Il y a quatre institutions en Campine. La solution ne doit donc pas trop tarder.

Wat Brugge betreft, het probleem kan blijkbaar niet worden verholpen om budgettaire redenen. Ik hoop dan ook dat u snel een oplossing zult vinden, zodat het probleem, dat toch gesignaleerd wordt door de SER en dat wij toch ernstig moeten nemen, kan opgelost worden, te meer omdat de Kempen vier instellingen telt, die heel wat personeel nodig hebben en die, als er uitbreidingen komen, extra personeel nodig hebben.

Misschien is het probleem dat inwoners uit andere regio's, nadat ze de opleiding in Brugge hebben gevolgd, in de Kempen tewerkgesteld worden, waarna ze natuurlijk zo snel mogelijk hun overplaatsing vragen. Dat resulteert ook in een groter verloop. Om het aantal overplaatsingen in te perken, moet u misschien meer Kempenaars ter plaatse tewerkstellen. Ik hoop dat u daarvoor een praktische oplossing vindt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de overbevolking en de verdeling daarvan in de Brusselse gevangenissen" (nr. 7156)

13 Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la surpopulation carcérale et sa répartition dans les prisons bruxelloises" (n° 7156)

13.01 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag sluit voor een groot deel aan bij de vraag die destijds werd gesteld door mijn collega, de heer Maingain. Het heeft onrechtstreeks te maken met het akkoordprotocol dat verspreid werd

13.01 Sophie De Wit (N-VA): La prison de Forest est accablée non seulement par toute une série de problèmes d'infrastructure, mais

naar aanleiding van die vraag.

Mijnheer de minister, de gevangenis van Vorst kreunt niet alleen onder allerlei infrastructuurproblemen, maar ook onder een heel grote overbevolking. Dat is u wellicht bekend.

Er zijn 700 gedetineerden, terwijl er eigenlijk maar plaats is voor 469 gedetineerden. Dat weet u ook. Het blijkt wel zo te zijn dat in de gevangenis van Sint-Gillis tientallen bedden leeg zijn. Dat zou het gevolg zijn van het akkoord dat gesloten werd in 2002 door één van uw voorgangers, namelijk voormalig minister Verwilghen. Hierbij werd aan de vakbonden beloofd dat er in Sint-Gillis maximum 620 gedetineerden mogen verblijven – wat uiteraard nog steeds veel is. Dat akkoord wordt stevig bewaakt en dit aantal wordt gerespecteerd.

Toen gevangenen van Verviers overgebracht moesten worden naar Sint-Gillis, werd er spontaan gestaakt omwille van dat akkoord. In ruil voor extra personeel werd er toch een akkoord bereikt waarbij het quotum in Sint-Gillis werd opgetrokken naar 650 gedetineerden. In maart zullen dit 740 gedetineerden worden wanneer de nieuwe vleugel zal openen. Dit getal zou het absolute maximum zijn.

Dit praktijkvoorbeeld toont aan dat de mate van overbevolking in een gevangenis blijkbaar afhankelijk is van het gesloten akkoord dat de vakbonden hebben in die gevangenis. De mate van overbevolking is dus gecorreleerd aan het aantal stakingen. Zo'n toezegging komt namelijk vaak na een staking. Dat wil dus zeggen dat cipiers die minder voor zichzelf opkomen – en dus geen akkoord bereikt hebben –, meer gevangenen toegewezen krijgen, een hogere werkdruk hebben, slechtere werkomstandigheden ervaren. Dit komt omdat zij minder snel staken of een minder sterke vakbond hebben.

Ik maak me zorgen als dit de huidige gang van zaken is. We weten dat de overeenkomst met Tilburg – waar we een aantal gevangenen hebben kunnen huisvesten – beëindigd wordt in 2013. Dan moeten 650 extra gedetineerden terugkomen naar de Belgische gevangenissen. Dit feit, in samenvoeging met het gegeven dat onze nieuwe gevangenissen met de huidige vertraging misschien nog niet klaar zullen zijn tegen 2013, baart me zorgen.

Als elke gevangenis aan wie men extra gedetineerden wil toewijzen met zijn akkoord zal zwaaien, zitten we met een groot probleem. Dat is ook ten nadele van andere gevangenissen die dergelijk akkoord niet hebben.

Kunt u iets meer uitleg geven bij het akkoord uit 2002 dat door voormalig minister Verwilghen werd afgesloten met de vakbonden van Sint-Gillis? Over welke wijzigingen in dit akkoord werd na de staking de voorbije maanden onderhandeld?

Acht u het wenselijk, dat gaat over de principiële kant van de zaak, dat door het sluiten van dergelijke akkoorden en privileges andere gevangenissen een hogere werkdruk en slechtere werkomstandigheden hebben omwille van de overbevolking?

Werden ook met andere gevangenissen soortgelijke akkoorden afgesloten? Zo ja, welke, sinds wanneer en wat is de inhoud van deze

également par une surpopulation énorme. L'établissement abrite 700 détenus, alors qu'il ne dispose en réalité que de 469 places. En attendant, des dizaines de lits sont inoccupés dans la prison de Saint-Gilles suite à un accord conclu en 2002 par le ministre Verwilghen, lequel garantissait aux syndicats qu'un maximum de 620 détenus y seraient incarcérés. Lorsque des détenus de la prison de Verviers avaient dû être transférés à Saint-Gilles, une grève spontanée avait éclaté. En échange du recrutement de personnel supplémentaire, le quota de détenus avait été revu à la hausse, pour atteindre 650.

Cet exemple démontre que l'ampleur de la surpopulation d'une prison dépend manifestement du nombre de grèves et des accords passés avec les syndicats. De ce fait, les gardiens de prison qui se sont moins défendus et qui n'ont donc pas extorqué la conclusion d'un accord se voient aujourd'hui attribuer la surveillance d'un nombre croissant de détenus, sont soumis à une charge de travail accrue et doivent travailler dans des conditions de plus en plus pénibles.

En 2013, le contrat avec la prison de Tilburg arrivera à échéance, ce qui marquera le retour de 650 prisonniers, alors que les nouveaux établissements pénitentiaires ne seront pas encore opérationnels à la suite de retards. Si chaque prison devait se retrancher derrière des accords de ce type, nous serions confrontés à de sérieuses difficultés.

Le ministre peut-il commenter l'accord de 2002? Quelles sont les modifications qui ont été négociées après la dernière grève? Est-il exact que ces accords alourdissent la charge de travail et détériorent les conditions de travail dans d'autres établissements pénitentiaires? Des accords similaires ont-ils été signés avec d'autres

akkoorden? Worden al deze akkoorden nageleefd? Of wordt opnieuw onderhandeld, zoals ook in Sint-Gillis is gebeurd, waarbij in ruil voor extra personeel het quotum van gedetineerden kan worden opgetrokken?

13.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Naar aanleiding van een lange staking heeft de heer Verwilghen in 2003 een protocol met de vakbonden ondertekend waarbij de maximumcapaciteit in de gevangenis van Sint-Gillis op 620 gedetineerden werd vastgelegd.

Ik verneem van mijn administratie dat dit akkoord past in een debat over quota voor gevangenen, het debat dat toen aan de orde was.

Tijdens het overleg en in akkoord met de vakbonden van het gevangenispersoneel en de overheid over de gedeeltelijke sluiting van de gevangenis van Verviers werd overeengekomen dat de beschikbare capaciteit van de gevangenis van Sint-Gillis zou worden benut om 30 gedetineerden van Verviers onderdak te verschaffen.

Dit akkoord werd vastgelegd in protocol 372 van 29 september 2011. Ik kan u een kopie van dit akkoord geven, als u dat wenst.

Het akkoord van 29 september 2011 voorziet niet alleen in een stijging van de capaciteit van gedetineerden maar eveneens in een stijging van het personeel met 20 eenheden.

De vakbonden zijn op 10 oktober 2011 spontaan in staking gegaan uit onvrede met de niet-naleving van protocol 372.

Na verloop van drie weken werd, in toepassing van het protocolakkoord over de wederzijdse engagementen van de overheden en de vakorganisaties in de publieke sector betreffende de versterking van de sociale dialoog en de conflictbeheersing door de vakbonden, de zaak aanhangig gemaakt bij de nationale sociale bemiddelaar van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Tijdens het overleg van 3 november 2011 hebben de vakbonden en de overheid een akkoord bereikt waarin volgende zaken werden overeengekomen.

Ten eerste, er komen 20 bijkomende rekruteringen, zoals voorzien in protocol 372 van 29 september 2011.

Ten tweede, tot de opening van de nieuwe vleugel wordt het aantal gedetineerden beperkt tot 620 plus 30. Die 30 komen van het spreidingsplan-Verviers. Er was altijd gezegd dat die 30 naar Brussel zouden gaan.

Ten derde, bij de opening van de nieuwe vleugel te Sint-Gillis wordt het maximumaantal gedetineerden op 740 gebracht. Wij hopen dat deze nieuwe vleugel zo vlug mogelijk klaar is, want dat betekent bijkomende capaciteit.

Het is uiteraard belangrijk dat de werklast evenwichtig gespreid wordt over alle gevangenen van het land en dat er een zekere solidariteit is wanneer een gevangenis moet worden gesloten. Ik heb in het

prisons? Sont-ils respectés ou renégociés de manière à obtenir un relèvement du quota précédemment convenu en échange de recrutements supplémentaires?

13.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: En 2003, au terme d'une longue grève, le ministre Verwilghen avait signé un protocole avec les organisations syndicales arrêtant la capacité maximale de la prison de Saint-Gilles à 620 détenus. À Verviers, à l'occasion de la fermeture partielle de la prison, il a été convenu avec les organisations syndicales que la capacité disponible de la prison de Saint-Gilles serait utilisée pour y transférer 30 détenus issus de la prison de Verviers. Cet accord a été formalisé dans le protocole 372 du 29 septembre 2011 qui prévoit une augmentation de la capacité et le recrutement de 20 nouveaux agents. Le 10 octobre 2011, les organisations syndicales ont lancé une grève spontanée en signe de protestation contre le non-respect de ce fameux protocole 372. Après trois semaines de grève, le conflit a été porté devant le conciliateur national du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale.

Un accord a été conclu le 3 novembre 2011. Cet accord prévoit que, conformément au protocole 372, 20 personnes supplémentaires seront engagées. Il prévoit en outre que jusqu'à l'ouverture de la nouvelle aile, le nombre de détenus restera limité à 620 plus 30, et qu'ensuite, le nombre maximum de détenus sera porté à 740. Nous espérons que la nouvelle aile sera prête le plus rapidement possible, vu la capacité supplémentaire que cette extension permettra.

Il est évidemment important que la charge de travail soit répartie équitablement entre toutes les prisons et qu'il y ait une certaine solidarité lorsqu'une prison doit être fermée. J'ai mis sur la table

verleden al voorstellen tot een betere spreiding van de gedetineerden op tafel gelegd. Ik heb helaas moeten vaststellen dat er tot heden geen akkoord over kon worden bereikt.

Het is uiteraard van bijzonder groot belang dat wanneer akkoorden worden afgesloten, deze door alle betrokken partijen worden uitgevoerd en nageleefd.

Ik heb hier vanmorgen over gesproken met de directeur-generaal van het gevangeniswezen. Ik heb gezegd dat wij op deze weg moeten verder gaan. Er is een akkoord afgesloten. Dat moet gerespecteerd worden. Protocol 372 van 29 september en het protocol van 3 november 2011 over de sociale bemiddeling moeten volledig en correct worden uitgevoerd.

Overigens zijn er in het verleden, in wederzijds overleg tussen de overheid en de vakbonden, nog protocollen afgesloten tot beperking van de maximumcapaciteit aan gedetineerden. Ik denk bijvoorbeeld aan de gevangenen van Ieper en Jamioulx, waar naar aanleiding van renovatiewerken eveneens bepaalde quota werden vastgelegd.

De discussie is opnieuw aan de orde nu de cijfers weer omhoog gaan, door de problematiek van Tilburg en andere. Het is een voortdurend zoeken om het enorme aantal gevangenen te plaatsen. Bijna automatisch kom ik terug bij de discussie hoe men dit anders kan beheersen. Moet men quota invoeren, of niet? Ik ben er tot nu geen voorstander van geweest. Ik meen dat los van het grote programma inzake elektronisch toezicht en nieuwe gevangenen bouwen, het debat stilaan met de magistratuur opnieuw geopend moet worden. Vooral de voorlopige hechtenis moet beheerst worden. De cijfers stijgen enorm.

Ik begrijp de steeds weerkerende vraag van de bevolking: "Houd ze vast, zet ze vast." Maar dat betekent een enorme druk op de gevangenen. Het aantal blijft stijgen. Ik kan mij niet voorstellen dat wij Tilburg plots zouden moeten leegmaken en 680 gevangenen terugbrengen naar België. Dat is vandaag niet mogelijk. De boodschap is dus dat er ook in Dendermonde, Beveren, Leuze-en-Hainaut en Marche-en-Famenne bijkomende capaciteit moet komen. Aan de Franstalige instellingen is men al begonnen. Voor de twee Nederlandstalige lopen er nog debatten over stedenbouwkundige en milieueffecten. Ik hoop dat dit op korte termijn goed afloopt, zodat wij onze timing halen om tegen 2013 voldoende bijkomende capaciteit te realiseren.

13.03 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben het met u eens als u spreekt over de roep van de bevolking om iets tegen straffeloosheid te doen en ervoor te zorgen dat men steeds moet opgepakt kunnen worden en aangehouden moet kunnen worden. Onrechtstreeks leidt dit evenwel tot straffeloosheid bij de definitief veroordeelden. Wij zitten eigenlijk in een vicieuze cirkel. Wij moeten dus heel dringend verder werken aan dat plan en ervoor zorgen dat, zeker wanneer Tilburg ten einde is, wij voort kunnen en die mensen kunnen opvangen.

Ik blijf echter een beetje bezorgd als het gaat over dat quotaverhaal en die akkoorden die er met sommige gevangenen zijn en met

une série de propositions visant une meilleure répartition des détenus, mais aucun accord n'a pu être trouvé à ce sujet. En revanche, les accords qui ont été bel et bien conclus doivent évidemment être respectés. De tels accords incluant la fixation de quotas ont d'ailleurs déjà été conclus précédemment, notamment lors des travaux de rénovation aux prisons d'Ypres et de Jamioulx.

Étant donné que le nombre de détenus augmente à nouveau et que la fin du contrat avec Tilburg est en vue, le problème du nombre de places reste d'actualité. Je ne suis pas partisan des quotas et je pense qu'il y a lieu de rouvrir les discussions – y compris avec la magistrature – sur la construction de nouvelles prisons, sur la surveillance électronique et sur la détention préventive. Les chiffres concernant justement la détention préventive augmentent de façon particulièrement spectaculaire. Il faut donc prévoir un renforcement de la capacité à Termonde, Beveren, Leuze-en-Hainaut et Marche-en-Famenne. Pour les établissements du côté francophone, le processus est en cours. En Flandre, par contre, il y a encore des discussions sur l'impact urbanistique et environnemental des deux projets. J'espère que ces discussions connaîtront bientôt une issue favorable et que nous pourrions ainsi respecter notre planning, qui prévoit un renforcement suffisant de la capacité d'ici à 2013.

13.03 Sophie De Wit (N-VA): La surpopulation demeure un problème délicat. Il conviendrait peut-être de porter un regard plus global sur la situation dans le cadre du débat sur l'exécution des peines.

andere dan weer niet. Ik begrijp waarom. Die overbevolking is een heikel punt en een probleem. Waar men iets minder hard roept of iets minder staakt, wordt men eigenlijk impliciet gestraft omdat daar dan meer gevangenen naartoe worden gestuurd. Zo worden zij dan geconfronteerd met een nog grotere overbevolking en met nog moeilijkere werkomstandigheden.

Misschien moeten we in heel het strafuitvoeringsdebat dat een veel ruimer debat is dan dit bekijken of wij daar ook geen lijn moeten trekken. Men wordt immers beloond wanneer men harder roept. Straks gaan ze allemaal harder roepen en dan staan wij nergens meer. Wij moeten dus een oplossing daarvoor zoeken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

14 Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "het leefgeld van gedetineerden onder elektronisch toezicht" (nr. 7157)

14 Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "le revenu d'intégration des détenus sous surveillance électronique" (n° 7157)

14.01 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is van een heel andere orde, maar het onderwerp frappeerde mij.

OCMW's worden geconfronteerd met een bizar probleem met betrekking tot personen die onder elektronisch toezicht staan. Mensen die onder elektronisch toezicht staan en geen werk hebben of behoeftig zijn, kunnen bij Justitie een leefgeld aanvragen in plaats van een leefloon bij een OCMW.

Het concrete probleem op het veld is dat het OCMW niet kan controleren of iemand al of niet onder elektronisch toezicht staat. Men kan moeilijk aan iemand vragen om hun broekspijp even omhoog te doen om te controleren of zij een enkelband dragen. Zij kunnen en mogen dat niet controleren. Meer nog, wanneer justitieassistenten merken dat iemand die onder elektronisch toezicht staat zowel leefgeld van Justitie als een leefloon van het OCMW ontvangt, mogen zij dat niet melden aan het OCMW. Eigenlijk is men dus afhankelijk van de burgerzin van de persoon die onder ET staat, in die zin dat hij niet cumuleert en dus niet beide plaatsen aandoet en zowel leefgeld als een leefloon vraagt.

In 2004 werd hierover een vraag gesteld aan toenmalig minister van Justitie, mevrouw Onkelinx. Zij antwoordde dat mensen die onder elektronisch toezicht staan in principe geen recht hebben op een leefloon, dat de OCMW's niet mogen helpen, dat de huidige reglementering dus fraude mogelijk maakt en dat zulks bestraft moet kunnen worden. In de praktijk kan dat echter niet, want men kan het niet controleren. De justitieassistenten mogen het niet aangeven en de OCMW's kunnen het niet nakijken.

Daar komt nog het volgende bij. De precieze bedoeling van elektronisch toezicht is opnieuw geïntegreerd worden in de maatschappij. Dat houdt in dat men niet in een cel moet gaan zitten, maar dat men kan gaan werken omdat men een enkelband heeft. Men wordt professioneel ingeschakeld. Zo is de integratie mogelijk. Wanneer men aan betrokkenen een leefloon geeft, is dat in strijd met

14.01 Sophie De Wit (N-VA): Les personnes placées sous surveillance électronique et qui n'ont pas de travail ou sont dans le besoin peuvent demander à la Justice un pécule au lieu du revenu d'intégration du CPAS, lequel ne peut toutefois pas vérifier si le demandeur se trouve sous surveillance électronique. Ce dernier peut donc faire sa demande à deux endroits. Comment peut-on prévenir la fraude?

La surveillance électronique est du reste destinée à permettre à une personne de se réintégrer plus aisément dans la société par le travail. Il me paraît que ce principe est incompatible avec la demande d'obtention d'un revenu d'intégration ou d'un pécule.

L'indemnité allouée par la Justice étant d'ailleurs également inférieure au revenu d'intégration, d'aucuns plaident à présent en faveur de sa suppression. Une telle décision se révélerait évidemment avantageuse pour la Justice, mais renverrait la facture aux CPAS.

Quel est le sentiment du ministre à propos de ce dossier? Comment entend-il empêcher les fraudes? Disposons-nous de chiffres à

een van de voorwaarden van het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht. Dat is niet de bedoeling. Tewerkstelling of een opleiding volgen zijn vaak expliciet opgenomen in de individuele voorwaarden tot ET en dat strookt niet met de gedachte dat men dan om een leefloon of leefgeld vraagt.

propos de ce phénomène?

Als wij nog wat verder gaan, zien wij dat het leefgeld van Justitie lager ligt dan het leefloon van het OCMW. Daardoor gaan er nu in de praktijk al stemmen op om het leefgeld van Justitie maar ineens af te schaffen en toe te laten dat iemand die onder ET staat ook een leefloon krijgt. Impliciet is dat goed nieuws voor u, mijnheer de minister, want dat zou kostenbesparend zijn. Voor een andere portefeuille zal dat natuurlijk iets zwaarder vallen. Als men combineert wordt er toch al op één post bespaard.

Mijnheer de minister, ik heb daarover de volgende vragen.

Ten eerste, bent u op de hoogte van de dubbele mogelijkheid tot steun voor personen onder elektronisch toezicht en van het feit dat dit in de praktijk gebeurt?

Ten tweede, hebt u er een zicht op hoeveel personen in 2011 al gebruik hebben gemaakt van het leefgeld van Justitie en welk bedrag daaraan precies werd besteed? Hoeveel bedraagt het leefgeld per persoon? Hoe evolueerde dat de voorbije jaren?

Ten derde, kunt u bevestigen dat de justitieassistenten het OCMW niet mogen verwittigen wanneer zij een persoon over de vloer krijgen die onder ET staat en die leefgeld cumuleert met leefloon? Die cumulatie mag niet, maar klopt het dat de justitieassistenten dat niet mogen melden? Als dat juist is, dan had ik graag van u vernomen waarom zij dat niet mogen melden. Heeft dat te maken met het beroepsgeheim, of is er een andere reden? Overweegt u een bijsturing van dat verbod?

Ten vierde, beschikt u over cijfers die aantonen hoeveel personen al bestraft zouden zijn omdat zij toch cumuleren? Ik verwijs daarvoor naar de uitspraak van mevrouw Onkelinx in 2004. Zij zei dat er een reglementering bestaat die bestraffing van die fraude mogelijk maakt. Wordt die reglementering toegepast? Wat zijn de cijfers dienaangaande?

Tot slot, hebt u met uw bevoegde collega misschien al overleg gepleegd om gedetineerden onder ET een leefloon toe te kennen en het leefgeld van Justitie af te schaffen?

14.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, collega De Wit, ingevolge artikel 39 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende een algemeen reglement betreffende het recht op de maatschappelijke integratie, wordt de uitbetaling van het leefloon opgeschort tijdens de periode waarin een persoon een vrijheidsstraf ondergaat en ingeschreven blijft op de rol van een strafinrichting. Aangezien het elektronisch toezicht een modaliteit is van uitvoering van een vrijheidsstraf en de betrokkene dus ingeschreven blijft op de rol van de gevangenis, betekent dit dat de gedetineerden onder elektronisch toezicht, net zoals alle andere gedetineerden, op basis van de huidige regelgeving geen aanspraak kunnen maken op de uitbetaling van een leefloon.

14.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: En application de l'article 39 de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 relatif au droit à l'intégration sociale, le versement du revenu d'intégration est suspendu au cours de la période pendant laquelle une personne subit une peine privative de liberté, également en cas de surveillance électronique. Il est évident que les détenus qui ne disposent pas de

Het spreekt voor zich dat de gedetineerden zonder bestaansmogelijkheden ook de mogelijkheid moeten krijgen om hun vrijheidsstraf te ondergaan in de vorm van elektronisch toezicht. Daarom werd sinds 2002 via een rondzendbrief de mogelijkheid gecreëerd om aan die personen een financiële vergoeding toe te kennen ten laste van Justitie. In de praktijk is het de directie van het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht die de vergoeding toekent en uitbetaalt. De huidige regeling zit vervat in de ministeriële rondzendbrief 1790 van 1 januari 2007, die eerdere rondzendbrieven heeft vervangen.

Het is dus absoluut niet de bedoeling dat het leefloon en de vergoeding vanuit Justitie gecumuleerd worden. Daarom is er ook in meerdere mechanismen voorzien om een dergelijke cumul te vermijden. Tijdens het verplicht voorafgaand maatschappelijk onderzoek wordt bijvoorbeeld nagegaan of de veroordeelde andere persoonlijke inkomsten heeft, zoals een loon, een pensioen, een arbeidsongeschiktheidsuitkering, een invaliditeitsuitkering, enzovoort. Indien dat het geval is, dan wordt dat door de justitieassistent gemeld aan het nationaal centrum en kent het nationaal centrum geen vergoeding toe.

Bovendien vraagt het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht ook twee bijkomende attesten aan de veroordeelde om elke overlapping alsnog uit te sluiten. Het gaat met name om een attest van het OCMW waarin wordt aangetoond dat de veroordeelde geen leefloon ontvangt en een attest van de RVA dat de veroordeelde geen werkloosheidsvergoeding ontvangt. Zonder deze attesten wordt geen vergoeding door het nationaal centrum uitgekeerd of worden de reeds provisorisch opgestarte uitbetalingen stopgezet en teruggevorderd. Ook bij eventuele andere onregelmatigheden in hoofde van de veroordeelde wordt de uitbetaling stopgezet en worden de onterecht uitbetaalde bedragen teruggevorderd. Via deze maatregel wordt dus wel degelijk vermeden dat deze vergoeding door Justitie kan worden gecumuleerd met andere uitkeringen zoals het leefloon.

De precieze procedure werd begin dit jaar nogmaals in herinnering gebracht binnen de betrokken diensten om alle misverstanden te vermijden. Ik zal laten nagaan of nog bijkomende maatregelen nodig zijn in de informatie-uitwisseling met andere diensten zoals het OCMW, maar het systeem lijkt sluitend om cumuls te vermijden.

Over de grond van de zaak blijf ik voorstander van een meer structurele oplossing voor deze problematiek. De uitbreiding van het straffenarsenaal en het groeiend aantal straffen dat buiten de gevangenis wordt uitgevoerd, brengen nieuwe uitdagingen met zich mee met betrekking tot het sociaal statuut van deze veroordeelden. Dit wordt mij ook regelmatig door diverse maatschappelijke verenigingen gemeld.

Specifiek met betrekking tot het leefloon werd inderdaad al overlegd met de minister van Maatschappelijke Integratie om te onderzoeken of het leefloon verder kan worden uitgekeerd tijdens een elektronisch toezicht. Op basis van deze contacten werd de problematiek door mijn administratie grondig onderzocht in een bredere context. Naast het leefloon gaat het dan om de ziekteverzekering, de invaliditeit, enzovoort. Een structurele oplossing voor deze problematiek zal door

moyens d'existence doivent également avoir la possibilité de purger leur peine sous la forme de surveillance électronique. C'est pourquoi, une circulaire datant de 2002 a instauré la possibilité d'octroyer aux intéressés une indemnité financière à charge du département de la Justice.

Il n'est donc aucunement question de permettre le cumul entre le revenu d'intégration et l'indemnité octroyée par le ministère de la Justice. C'est pour cette raison que plusieurs mécanismes tendant à empêcher ce cumul ont été mis en place. Ainsi il est vérifié, au cours de l'enquête sociale préalable, si le condamné dispose d'autres revenus personnels. Dans l'affirmative, aucune intervention ne lui est octroyée.

En cas d'irrégularités, le paiement est interrompu et les montants indûment versés sont récupérés. Je ferai vérifier la nécessité éventuelle d'instaurer des mesures complémentaires dans le cadre de l'échange d'informations, mais le système me semble efficace et permet d'éviter les cumuls.

Je demeure partisan d'une solution plus structurelle. L'élargissement de l'arsenal pénal entraîne de nouveaux défis concernant le statut social des condamnés. Ainsi, une concertation a déjà été menée avec le ministre de l'Intégration sociale en vue d'examiner la possibilité de continuer d'octroyer le revenu d'intégration en cas de surveillance électronique. Il appartiendra au prochain gouvernement de régler l'ensemble de ces matières, ainsi que l'assurance maladie des condamnés.

L'intervention financière du SPF Justice s'élève à 20,85 euros par jour pour un isolé et à 13,90 euros par jour pour un cohabitant. Quant aux détenus qui jouissent de revenus personnels inférieurs à

de volgende regering moeten worden uitgewerkt. Dat is aan de orde. Er is overigens ook nog een discussie over de manier waarop men dit moet oplossen in het kader van de thuisdetentie die wij vanaf 1 januari willen opstarten.

Ik kan nog een aantal cijfers geven. Het bedrag van de financiële tegemoetkoming van de FOD Justitie is 20,85 euro per dag voor een alleenstaande en 13,90 euro voor een samenwonende. Per maand is dat ongeveer 625 euro per maand voor een alleenstaande en 417 euro voor een samenwonende. Aan gedetineerden die persoonlijke inkomsten hebben die lager liggen dan deze bedragen op maandbasis wordt alleen het verschil toegekend tussen het forfaitair bedrag en deze inkomsten.

In 2011 ontvingen 814 personen een vergoeding via dit systeem tot op datum van 13 november. Het totaalbedrag dat tot op deze datum werd uitgekeerd bedraagt 1 102 000 euro. De voorgaande jaren, 2007, 2008, 2009, is het uitgekeerde bedrag steeds toegenomen vanwege de stijgende populatie van veroordeelden onder elektronisch toezicht.

In 2007 ging het over een bedrag van 610 000 euro. In 2008 is het geëvolueerd naar 738 000 euro, in 2009 naar 1 094 000 euro en in 2010 naar 1 374 000 euro. Het draait constant rond ongeveer 26 % van het totaal aantal personen onder elektronisch toezicht. Een kwart krijgt dus zo'n vergoeding. Dat aantal evolueerde van 26 %, 25 % en 27 % naar 26 % in 2010. Het draait dus rond 25 %.

14.03 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal de cijfers straks nog eens nakijken.

Ik heb nog een vraag ter verduidelijking. U zei dat het systeem sluitend is, wat de controle betreft. Zoals u het zegt, is het sluitend in één richting. Wanneer men van Justitie leefgeld vraagt, moet men de attesten van werkloosheid of het OCMW meebrengen. Als men daar niets krijgt, dan krijgt men leefgeld. Dat is eenrichtingsverkeer.

Als men een slecht karakter heeft en van de twee kanten wil krijgen, dan vraagt men aanvankelijk geen werkloosheidsuitkering en dan vraagt men niets aan het OCMW, tot men die attesten heeft. Dan kan men het leefgeld aanvragen en daarna nog eens naar het OCMW gaan, waar men niet vertelt dat men leefgeld krijgt. Het systeem is dus niet zo sluitend is. Het is sluitend in één richting, maar in de andere richting staat de deur wagenwijd open voor iemand van slechte wil.

14.04 Minister Stefaan De Clerck: Dat is toch moeilijk te belopen. Het elektronisch toezicht is beperkt.

14.05 Sophie De Wit (N-VA): Terwijl de maatschappelijke enquête loopt, heeft men het bandje nog niet. Er is ook nog een wachtlijst om een bandje te krijgen. Als men die formaliteit in orde brengt terwijl men het bandje nog niet heeft, dan moet men nog aan zijn straf beginnen. De deur naar misbruiken staat open. Ik heb daarvoor begrip. Het is misschien des mensen en het is natuurlijk niet veel, maar het druist in tegen de uiteindelijke bedoeling van ET. De bedoeling van zo'n bandje is dat men ingeschakeld kan worden en werken of een opleiding zoeken. Dat is niet te rijmen met wat er

ces montants, ils perçoivent uniquement la différence. En 2011, 814 personnes ont perçu une indemnité par le biais de ce système, pour un montant total de 1,1 million d'euros. Ce montant est en augmentation depuis quelques années déjà, en raison du nombre croissant de condamnés sous surveillance électronique.

14.03 Sophie De Wit (N-VA): Je pense que le système est moins étanche que ne le laisse entendre le ministre. Lorsqu'on a mauvais caractère on commence par ne rien dire au CPAS avant de disposer des attestations. On peut ensuite demander le pécule et retourner au CPAS, sans dire qu'on bénéficie du pécule.

14.05 Sophie De Wit (N-VA): On effectue bien sûr ces démarches tant qu'on n'a pas le bracelet de surveillance. Tout cela est contraire au principe de la philosophie d'intégration de la surveillance électronique.

jammer genoeg in de praktijk gebeurt. Misschien moeten wij het slechts in één richting sluitende systeem toch nog eens nakijken.

14.06 Minister **Stefaan De Clerck**: Dit valt onder de regels die in de gevangenis van toepassing zijn. Het moet een autonoom karakter en dan een autonoom sociaal statuut krijgen. Dan zou het definitief worden.

14.06 **Stefaan De Clerck**, ministre: Tout cela doit être examiné et réexaminé à la lumière de la nouvelle conception de la détention à domicile et d'autres éléments, ainsi que du statut social du détenu.

14.07 **Sophie De Wit** (N-VA): We moeten consequent zijn. Als we de misbruiken op het ene front aanpakken, dan moeten we ze ook op het andere front aanpakken. Alleen dan zullen we er volgens mij uitraken. Ik ben ervan overtuigd dat u, of de volgende minister van Justitie, hiervoor een oplossing kan vinden in het kader van het herbekijken van de strafuitvoering. Zoals het nu is, meen ik dat de deur nog steeds een klein beetje openstaat.

14.08 Minister **Stefaan De Clerck**: (...) die wij nu aan het ontwikkelen zijn wel eens zouden kunnen overslaan naar het elektronisch toezicht, wat een zwaar, complex systeem is dat vanuit een gevangenisfilosofie werd bedacht. Nu streven wij naar een meer autonoom model dat zuiverder kan worden geplaatst. Ik heb het gevoel dat de beweging in die richting zeer helder is door ons initiatief inzake thuisdetentie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.54 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.54 heures.*